

Vydavateľ:

PPA – ATIS

Dobrovičova 12
815 26 Bratislava 1

Telefónne a faxové čísla:

Telefón: 02 / 58 24 32 63
Fax: 02 / 53 41 81 51
e-mail: atis@apa.sk

ATIS na INTERNETE

<http://www.apa.sk>

© PPA, Bratislava

ISBN 978-80-969638-6-7

„Income factor“ v poľnohospodárstve na pracovníka sa za EÚ v roku 2006 očakáva o 2,6 % vyšší

V EÚ sa reálny „income factor“ (dôchodok výrobných faktorov) v poľnohospodárstve na prepočítaného pracovníka za rok 2006 odhaduje podľa predbežných údajov Európskeho štatistického úradu (EUROSTAT) v porovnaní s rokom 2005 o 2,6 % vyšší. Nárast je odrazom znižovania nákladov na prácu v poľnohospodárstve (-2,2 percenta) a mierneho rastu príjmov (+0,4 %). Nárast príjmov v poľnohospodárstve nie je ovplyvnený hodnotou poľnohospodárskej produkcie, ktorá sa v porovnaní s rokom 2005 výrazne nezmenila, ale reálnym zvýšením podpôr v poľnohospodárstve o 0,8 %. Na druhej strane sa však odhaduje zvýšenie nákladov na vstupy do poľnohospodárstva o 0,2 % a taktiež o 0,2 % budú vyššie aj odpisy.

Najvýraznejšie zvýšenie „income factor“ na pracovníka sa očakáva v Holandsku (+17,6 %), pričom „income factor“ je o 1 % nižší ako v bázičkom roku 2000. Naopak, najvyšší pokles je prognózovaný v Írsku (-10,2 %), kde „income factor“ na pracovníka sa odhadol o 6,6 % nižší ako v roku 2000.

Na Slovensku sa očakáva reálny „income factor“ na pracovníka v poľnohospodárstve (po započítaní vplyvu 4,3 % inflácie) nižší o 0,8 % ako v roku 2005. V porovnaní s vývojom v roku 2005, kedy došlo k zníženiu o 10,6 % oproti roku 2004, sa však dá pozitívne hodnotiť výrazne nižší pokles v porovnaní s rokom 2005. Oproti bázičkému roku 2000 sa zvýšil „income factor“ na pracovníka v poľnohospodárstve o 19,9 %. Výrazne zaostávame za susednou Českou republikou, kde v porovnaní s rokom 2005 odhadujú zvýšenie o 6,4 % a v porovnaní s bázičkým rokom 2000 sa zvýšil „income factor“ o 52,5 %.

Celková hodnota poľnohospodárskej produkcie bude na Slovensku podľa druhého odhadu zaslaného do EUROSTATU 60,9 mld. Sk, čo je o 2,9 % menej ako v roku 2005. Na pokles „income factor“ mala vplyv ako živočíšna (-4,3 %), tak aj rastlinná výroba (-4,0 %). V živočíšnej výrobe klesla hodnota produkcie pri všetkých druhoch zvierat s výnimkou skupiny ovce a kozy, kde sa očakáva nárast hodnoty produkcie o 28 %. Pokles hodnoty produkcie hovädzieho dobytku (-12,2 %) v roku 2006 je alarmujúci, najmä s ohľadom na vysoký podiel zabíjaných kráv z celkového počtu zabitého hovädzieho dobytku.

V rastlinnej výrobe ani výrazne vyššie nákupné ceny od producentov nestačili na pokrytie výpadku v dôsledku nižších úrod. Pokles sa zaznamenal takmer pri všetkých druhoch obilnín s výnimkou ovsa. Výrazne sa zvýšila hodnota produkcie olejní, na čom sa podieľali väčšie zberové plochy, vyššie výnosy a aj vyššie ceny. Pozitívne sa vyvíjala aj situácia na trhu so zemiakmi, ktorých vyprodukovaná hodnota bola vyššia asi o 37,8 %. Z vyšších úrod pri relatívne stabilných cenách sa tešili aj producenti ovocia, kde je predikovaná o 13 % vyššia vyprodukovaná hodnota.

Celkové náklady boli tiež nižšie (-1,3 %), čo nevyrovnalo pokles príjmov. Nárast hodnoty v nákladových položkách sa zaznamenal najmä v oblasti materiálových nákladov (+15 %), službách (+9,7 %), veterinárnych službách (+6,1 %), hnojivách (+4,6 %) a prípravkoch na ochranu rastlín (+3,3 %).

Celkový „income factor“ na pracovníka v poľnohospodárstve pozitívne ovplyvnil rast podpôr, ktoré sa v roku 2006 zvýšili o 18,3 %. Po započítaní všetkých nákladov a podpôr je očakávaný kladný výsledok hospodárenia asi 800 mil. Sk.

Ing. Ladislav Hána
riaditeľ odboru ATIS

Trh s obilninami, kukuricou a olejninami v roku 2006

Produkcia zrnín medziročne klesla o 12 %

Zberové plochy obilnín a kukurice (zrnín) boli na Slovensku v roku 2006 nižšie o 7,6 %, resp. o 60,1 tis. ha ako v roku 2005, pričom zaberali rozlohu 735 tis. ha. Pšenica a jačmeň sa zberali z menšej plochy o 23,9 a 21,2 tis. ha oproti roku 2005. V percentuálnom vyjadrení bol najväčší, až takmer 48-percentný pokles plôch pri raži (-11,5 tis. ha). Plocha kukurice sa oproti roku 2005 takmer nezmenila.

Hektárové úrody obilnín a kukurice boli v roku 2006 o 4,9 % (-0,22 t/ha) nižšie ako v roku 2005 a urodilo sa ich v priemere 4,29 t/ha.

Produkcia zrnín bola v roku 2006 nižšia oproti roku 2005 až o 446,2 tis. t (-12,4 %) a dosiahla úroveň 3,1 mil. t. Z celkovej produkcie zrnín pripadalo: 1,4 mil. t na pšenicu, 678 tis. t na jačmeň, iba 32 tis. t na raž a 903 tis. t na kukuricu. Najväčší podiel na zníženie produkcie zrnín mali poklesy produkcie pšenice a kukurice (-176 tis. t a -170 tis. ton).

Počas intervenčného nákupu obilnín v hospodárskom roku 2005/06 Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA) nakúpila 508 tis. ton obilnín (150 tis. t pšenice, 45 tis. t jačmeňa a 314 tis. ton kukurice). Nakúpené obilniny sa začali predávať a do konca roka ostalo v intervenčných skladoch SR iba 2 tis. ton pšenice. V období od 1. novembra 2006 do konca roka PPA nedostala žiadne ponuky na intervenčný nákup obilnín, nakoľko ceny obilnín na trhu výrazne prevyšovali intervenčnú cenu 101,31 €/t.

Repky a slnečnice sa urodilo viac

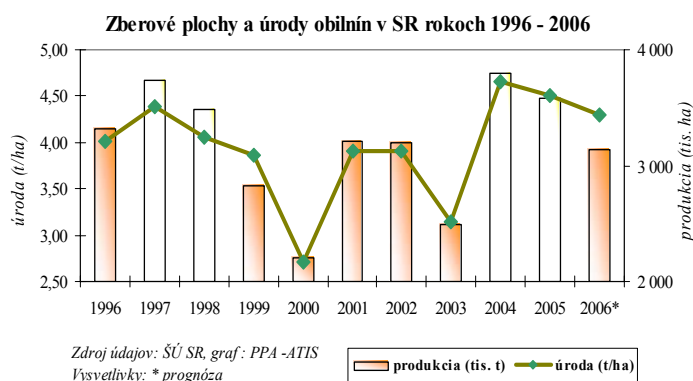
Repka bola v roku 2006 pozberaná z plochy takmer 124 tis. ha, čo predstavuje nárast o 16,7 percenta (17,7 tis. ha) ako v roku 2005. Priemerná hektárová úroda repky sa medziročne zvýšila o 3,6 % (z 2,21 t/ha na 2,29 t/ha). Produkcia repky prevýšila produkciu z roka 2005 o 20,5 % (48,2 tis. t) a dosiahla úroveň 283,3 tis. ton. Po vyorávkach repky na jar 2006 bola veľká časť plôch nahradená slnečnicou.

Bilancia zrnín a olejní v SR v rokoch 2005 - 2006

Plodina		Zberová plocha	Hektárová úroda	Produkcia
		tis. ha	t/ha	tis. t
Pšenica	2005	373,0	4,31	1 607,9
	2006*	349,1	4,08	1 431,5
	Vývoj v %	-6,4	-5,3	-11,0
Jačmeň	2005	204,2	3,62	739,3
	2006*	183,0	3,66	678,2
	Vývoj v %	-10,4	1,1	-8,3
Raž	2005	24,2	2,84	68,6
	2006*	12,7	2,52	32,3
	Vývoj v %	-47,5	-11,3	-52,9
Kukurica	2005	154,1	6,97	1 074,0
	2006*	153,0	5,92	903,6
	Vývoj v %	-0,7	-15,1	-15,9
Zrniny spolu**	2005	794,7	4,51	3 585,2
	2006*	734,6	4,29	3 139,0
	Vývoj v %	-7,6	-4,9	-12,4
Repka	2005	106,2	2,21	235,1
	2006*	123,9	2,29	283,3
	Vývoj v %	16,7	3,6	20,5
Slnečnica	2005	91,1	2,14	195,3
	2006*	108,0	2,18	237,4
	Vývoj v %	18,6	1,9	21,6

Zdroj: ŠÚ SR, VÚEPP - Situačná a výhľadová správa - Obilniny

Pozn.: * prognóza ** vrátane ovsa, kukurice a ostatných obilnín

Slnečnicu producenti zozbierali z plochy 108 tis. ha, resp. o 18,6 % väčšej ako v roku 2005. Hektárová úroda slnečnice bola v roku 2006 na úrovni 2,18 t/ha a medziročný nárast predstavuje 1,9 % (0,04 t/ha). Rovnako aj produkcia v roku 2006 prevýšila produkciu slnečnice v roku 2005, a to až o 21,6 % (42,1 tis. ton) a dosiahla 237,4 tis. ton.

Nedostatok obilnín po žatve výrazne posilnil ich ceny

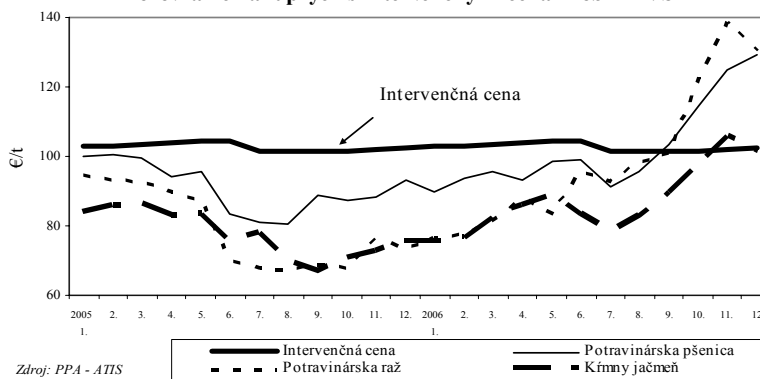
V prvých mesiacoch roka 2006 boli priemerné nákupné ceny obilnín oproti porovnateľnému obdobiu 2005 výrazne nižšie a medziročný pokles cien bol od 1,3 do 21,3 %. Opačná situácia bola v druhom polroku 2006, kedy v dôsledku zníženej produkcie obilnín nielen na Slovensku, ale aj v celej Európe stúpili priemerné nákupné ceny obilnín nad intervenčnú cenu a do konca roka si udržiavali stúpajúci trend. Už z prvých odhadov produkcie obilnín v roku 2006 bolo zrejmé, že dopyt po obilninách bude prevyšovať ponuku, čo sa odrazilo na posilnení cien obilnín. Koncom roka bola ponuka kŕmnych obilnín nízka, dopyt prevýšil ponuku. Množstvá nakúpených kŕmnych obilnín boli počas decembra nižšie oproti nákupom v novembri roka 2006 (pri pšenici až o 85 %, pri kukurici o 38 percent a pri jačmeni o 9 %).

Priemerné nákupné ceny **potravinárskych obilnín** za rok 2006 posilnili oproti roku 2005 o 11,0 a 23,2 % (pšenica a raž) a dosiahli tak úroveň 3 840,- a 3 874,- Sk/t. Zatiaľ čo počas prvých 5 mesiacov ceny obilnín na potravinárske účely medziročne oslabovali, od júna začali ceny rásť a vzostupný trend si udržali až do konca roka. Vysoký dopyt po obilninách nielen zo strany domácich, ale aj zahraničných spracovateľov a obchodníkov spôsoboval koncom roka posilnenie cien a predávali sa za vyššiu ako intervenčnú cenu. Najväčší nárast (1 874,- Sk/t), až takmer 71-percentný medziročný rozdiel nákupnej ceny bol pri raži v októbri a pri pšenici v novembri (31,1

percenta). Naopak, najnižšie nákupné ceny potravinárskych obilnín boli na začiatku roka 2006. V januári boli priemerné ceny pod úrovňou roka 2005 o 21,3 % a o 13,0 % (raž a pšenica).

Podobný trend vo vývoji cien počas roka 2006 sme zaznamenali aj pri **kŕmnych obilninách**. V priebehu prvých 4 mesiacov ceny obilnín na kŕmne účely medziročne oslabovali, ale od mája

Porovnanie nákupných s intervenčnými cenami obilnín v SR

Zdroj: PPA - ATIS

až do konca roka ich ceny rástli). Nákupné ceny kŕmnych obilnín za rok 2006 vzrástli oproti roku 2005 v priemere o 11,9 a 10,7 %. Najvýhodnejšie ceny pre obchodníkov a spracovateľov jačmeňa boli v januári (2 839,- Sk/t) a pšenica sa najviac oplatilo nakupovať od producentov v júli (2 864,- Sk/t). Najväčší medziročný nárast ceny sme zaznamenali pri kŕmnej pšenici až v poslednom mesiaci roka 2006, kedy sa predávala až o 44,5 % (1 233,- Sk/t) drahšie ako v rovnakom období roka 2005. Najvyššie nákupné ceny platili záujemcovia o pšenicu a jačmeň na kŕmne účely pestovateľom obilnín v novembri (4 021,- a 3 796,- Sk/t).

Nákupné ceny obilnín od producentov

Sk/t

Mesiac	Pšenica potravinárska			Raž potravinárska			Pšenica kŕmna			Jačmeň kŕmny		
	2005	2006	Vývoj (%)	2005	2006	Vývoj (%)	2005	2006	Vývoj (%)	2005	2006	Vývoj (%)
1.	3 870	3 365	-13,0	3 647	2 872	-21,3	3 328	3 182	-4,4	3 341	2 839	-15,0
2.	3 830	3 501	-8,6	3 556	2 910	-18,2	3 325	2 964	-10,9	3 272	2 861	-12,6
3.	3 792	3 576	-5,7	3 547	3 057	-13,8	3 148	3 085	-2,0	3 300	3 087	-6,5
4.	3 689	3 486	-5,5	3 508	3 278	-6,6	3 026	2 906	-4,0	3 255	3 212	-1,3
5.	3 726	3 703	-0,6	3 415	3 140	-8,1	2 904	3 083	6,2	3 251	3 340	2,7
6.	3 215	3 768	17,2	2 704	3 640	34,6	3 041	3 107	2,2	2 942	3 183	8,2
7.	3 145	3 496	11,2	2 631	3 560	35,3	2 793	2 864	2,5	3 041	3 081	0,7
8.	3 114	3 613	16,0	2 614	3 697	41,5	2 626	3 137	19,5	2 703	3 120	15,4
9.	3 413	3 880	13,7	2 640	3 786	43,4	2 571	3 338	29,9	2 574	3 368	30,8
10.	3 394	4 235	24,8	2 644	4 518	70,9	2 699	3 789	40,4	2 745	3 610	31,5
11.	3 421	4 484	31,1	2 935	4 972	69,4	2 828	4 021	42,2	2 820	3 796	34,6
12.	3 535	4 524	28,0	2 791	4 554	63,2	2 774	4 007	44,5	2 863	3 549	23,9
Priem. roka	3 458	3 840	11,0	3 146	3 874	23,2	2 906	3 253	11,9	2 924	3 235	10,7

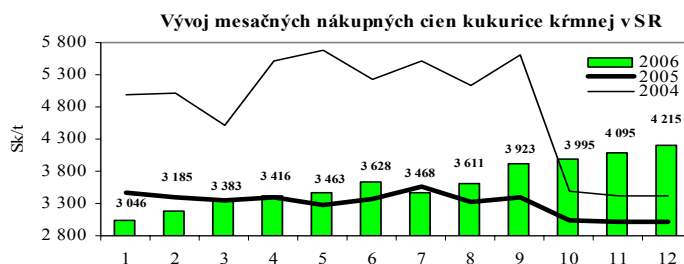
Zdroj: PPA – ATIS

Rapídny nárast ceny kukurice sme zaznamenali až v poslednom štvrtroku

Nákupné ceny kukurice kŕmnej v Sk/t

mesiac	2005	2006	Vývoj (%)
1.	3 458	3 046	-11,9
2.	3 406	3 185	-6,5
3.	3 359	3 383	0,7
4.	3 393	3 416	0,7
5.	3 281	3 463	5,5
6.	3 367	3 628	7,8
7.	3 570	3 468	-2,9
8.	3 319	3 611	8,8
9.	3 388	3 923	15,8
10.	3 048	3 995	31,1
11.	3 012	4 095	36,0
12.	3 016	4 215	39,8
Priem. roka	3 281	3 620	10,3

Zdroj: PPA – ATIS

Priemerná nákupná cena kukurice medziročne posilnila o 10,3 % (z 3 281,- Sk/t v roku 2005 na úroveň 3 620,- Sk/t). Najvyššie, až 39,8-percentné (1 199,- Sk/t) medziročne posilnenie ceny kukurice bolo v decembri 2006, kedy sa predávala v priemere po 4 215,- Sk/t. Naopak, za najvýhodnejšiu cenu, iba po 3 046,- Sk/t, nakupovali obchodníci a spracovatelia kukuricu na kŕmne účely hneď začiatkom roka 2006.

Rozdielny vývoj cien repky a slnečnice

V roku 2006 sa ceny repky a slnečnice vyvíjali rozdielne. Zatiaľ čo priemerná nákupná cena repky posilnila o takmer 21 %, cena slnečnice medziročne klesla o 1,1 %. Veľký záujem o repku zo strany domácich i zahraničných obchodníkov rapídne dvíhal jej cenu na trhu. Priemerná nákupná cena repky za rok 2006 medziročne vzrástla zo 6 681,- Sk/t v roku 2005 na úroveň 8 076,- Sk/t, čo predstavuje nárast ceny o 1 395,- Sk/t. Najvyššiu priemernú nákupnú cenu (8 543,- Sk/t) mala repka v decembri, naopak, najnižšia nákupná cena (6 000,- Sk/t) bola vo februári.

Priemerné nákupné ceny slnečnice boli v roku 2006 oproti rovnakému obdobiu 2005 pomerne nízke. Za najvýhodnejšiu cenu (po 6 850,- Sk/t), nakupovali slnečnicu obchodníci a spracovatelia v januári a v máji. Naopak, v marci bola cena slnečnice najvyššia a od producentov sa 1 tona predávala v priemere po 7 162,- Sk.

Nákupné ceny repky a slnečnice v Sk/t

mesiac	Repka			Slnečnica		
	2005	2006	Vývoj (%)	2005	2006	Vývoj (%)
1.	8 000	6 600	-17,5	7 200	6 850	-4,9
2.	-	6 000	-	7 300	7 225	-1,0
3.	-	-	-	-	7 162	-
4.	7 435	-	-	-	6 856	-
5.	7 500	-	-	6 500	6 850	5,4
6.	7 200	7 100	-1,4	-	-	-
7.	6 657	7 995	20,1	7 000	-	-
8.	6 650	8 258	24,2	7 000	-	-
9.	6 507	8 090	24,3	7 226	6 967	-3,6
10.	6 432	7 922	23,2	7 158	6 974	-2,6
11.	6 000	7 992	33,2	7 230	6 996	-3,2
12.	6 458	8 543	32,3	7 122	7 016	-1,5
Priem. roka	6 681	8 076	20,9	7 049	6 973	-1,1

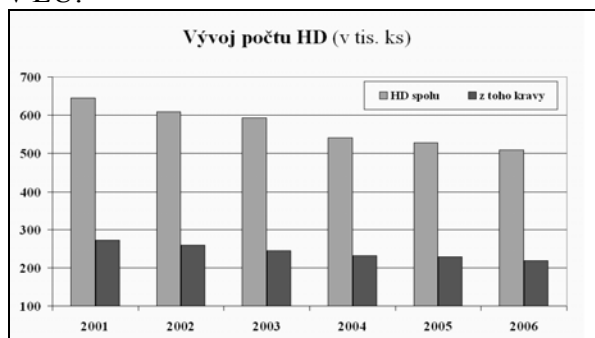
Zdroj: PPA – ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2007

V prvej polovici roka 2007 bude ponuka obilnín v SR aj v Európe nižšia ako dopyt a nákupné ceny obilnín, kukurice a repky budú naďalej rásť. Vývoj cien obilnín v druhom polroku sa bude odvíjať od ponuky obilnín na trhu, ktorú môže ovplyvniť neštandardný priebeh počasia alebo poškodenie porastov. Inventarizácia ukáže, ako prezimovali porasty ozimnej pšenice a repky po mimoriadne teplej zime. Záujem o repku, ktorá ako surovina na výrobu metylesteru repkového oleja (MERO) získava na význame, by mal vylepšiť ekonomiku olejninárskeho sektora. Riešením problematiky s prípadným nadbytkom kukurice by mohlo byť jej využitie na zvýšenie produkcie bravčového mäsa, alebo ako obnoviteľný zdroj energie na výrobu bioetanolu. Európska komisia uvažuje o vylúčení kukurice z intervenčného nákupu.

Trh s jatočným dobytkom a mäsom v roku 2006

Slovenský trh s jatočným hovädzím dobytkom bol počas minulého roka ovplyvňovaný najmä situáciou na spoločnom trhu v EÚ.

Graf: PPA - ATIS

Vo vývoji počtu hovädzieho dobytku sa nepodarilo zastaviť úbytok počtu zvierat. Ku

koncu roka 2006 klesli počty hovädzieho dobytku spolu na 507,8 tis. ks, čo je v porovnaní s decembrom 2005 mierne zníženie o 3,8 % (-20,0 tis. ks). Počet kráv sa znížil o 4,8 % a dosiahol koncom minulého roka spolu 218,7 tis. ks (-10,9 tis. ks). Na konci decembra 2006 sa počet dojčiacich kráv stabilizoval na 31,7 tis. ks, čo je o 9,7 % nad úrovňou roka 2005. V porovnaní s konečným stavom v roku 2005 sa zvýšil počet HD vo výkrme na konci roka 2006 o 1,2 tis. ks.

Celkový počet hovädzieho dobytku na Slovensku v porovnaní s rokom 1989 klesol ku koncu roka 2006 už o takmer 1,1 mil. ks.

Vývoj predaja jatočného HD

	2003	2004	2005	2006	2004/2003	2005/2004	2006/2005
	v tis. ks				Vývoj v %		
Býky	44,6	50,5	42,3	38,8	13,2	-16,2	-8,3
Kravy	68,0	65,6	56,0	58,2	-3,5	-14,6	3,9
Jalovice	20,2	23,2	14,5	13,9	14,9	-37,5	-4,1
Teľatá	30,3	33,0	25,5	21,1	8,9	-22,7	-17,3
HD spolu	133,1	139,4	112,8	110,9	4,7	-19,1	-1,7

Zdroj: ŠÚ SR

Celkový predaj jatočného hovädzieho dobytku v minulom roku dosiahol najnižšiu úroveň za posledných šesť rokov a v porovnaní s rokom 2005 sa znížil o 1,7 % s počtom 110,9 tis. ks (51,8 tis. t). Pokles predaja bol zaznamenaný vo všetkých kategóriách do-

bytku okrem kráv. Najväčší percentuálny prepad nákupu bol pri jatočných teľatách (17,3 percenta) s celkovým predaným množstvom 21,1 tis. ks (1,4 tis. t) v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Výrazne sa tiež znížil predaj jatočných býkov (8,3 %).

Oslabenie nákupných cien jatočného dobytku

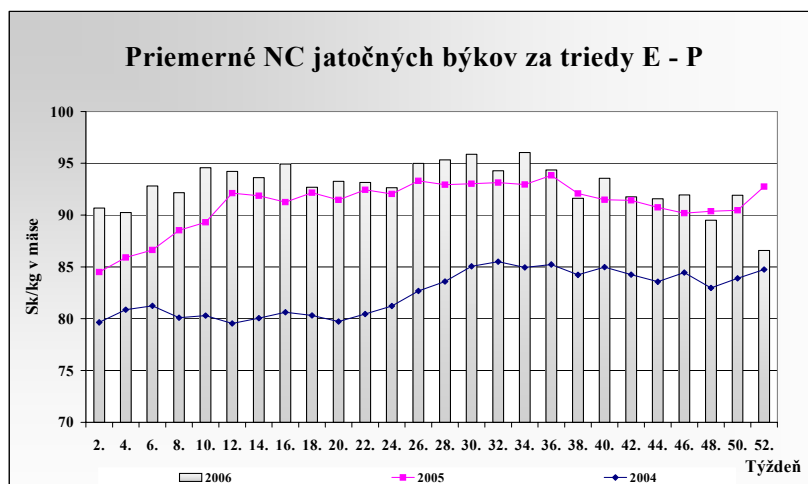
Nákupné ceny jatočného hovädzieho dobytku po výraznom oživení v roku 2005 mierne klesli v roku 2006. Oproti roku 2005 stúpila iba nákupná cena býkov (2,6 %). Priemerná cena sa prepadla pri jatočných teľatách

(-34,7 %), čo bolo zapríčinené predajom lepších zvierat do zahraničia a zabíjaním vyradených na Slovensku. Cena sa znížila pri kravách (-3,4 %) a oslabil pri jaloviciach (-1,6 %).

Vývoj priemerných nákupných cien jatočného HD

	2003	2004	2005	2006	2004/2003	2005/2004	2006/2005
	Sk/kg živej hmotnosti				Vývoj v %		
Býky E-P	45,80	45,45	49,80	51,07	-0,8	9,6	2,6
Kravy E-P	23,36	26,73	31,94	30,85	14,4	19,5	-3,4
Jalovice E-P	31,30	30,34	34,18	33,63	-3,1	12,7	-1,6
Teľatá	42,14	48,06	59,31	38,74	14,0	23,4	-34,7

Zdroj: PPA - ATIS

Graf: PPA - ATIS

Nákupná cena jatočných býkov tr. E-P sa až na pár výkyvov plynulo zvyšovala počas prvých deviatich mesiacov minulého roka. Maximálnu výšku dosiahla v 34. týždni (96,04 Sk/kg j. hm.). Potom sa až do konca roka držala v rozmedzí 90,- až 93,- Sk/kg j. hm. Znížením dopytu na konci roka dosiahla aj svoje minimum v 52. týždni (86,58 Sk/kg j. hm.). Vplyv slabšieho dopytu po kravách na začiatku roka 2006 sa prejavil na minimálnej nákupnej cene kráv tr. E-P v 1. týždni (56,12 Sk/kg j. hm.). Podobne ako pri býkoch, aj pri kravách cena

narastala od začiatku roka až do 25. týždňa, kedy bola zaznamenaná jej maximálna úroveň (63,56 Sk/kg j. hm.). Počas ďalšieho obdobia sa nákupná cena pohybovala v rozmedzí 58,- až 62,- Sk/kg j. hm. Pri jatočných jaloviciach mala ich cena tradične nevyrovnaný vývoj s veľkými výkyvmi. Najvyššiu úroveň dosiahla v 23. týždni (72,05 Sk/kg j. hm.) a najnižšiu v 48. týždni (58,20 Sk/kg j. hm.).

V porovnaní s priemernými cenami v EÚ nákupné ceny jatočného dobytku na Slovensku stále zaostávajú. Priemerná nákupná cena najviac zaostáva za priemerom EÚ pri jaloviciach a to až o 40,4 %. Pri býkoch bola priemerná cena nižšia o 20,5 % a kravách o 27,6 percenta. Najbližšie k priemernej úrovni EÚ (-1,2 %) bola nákupná cena býkov starších ako dva roky. Výrazne vyššie nákupné ceny v porovnaní so Slovenskom boli v Rakúsku a Nemecku, naopak nižšie boli len v Poľsku a Maďarsku.

Vývoj priemerných odbytových cien mäsa z kráv

	2003	2004	2005	2006	2004/2003	2005/2004	2006/2005
	Sk/kg				Vývoj v %		
Štvrť predná	61,07	56,94	69,66	66,54	-6,8	22,3	-4,5
Štvrť zadná	110,35	104,55	119,64	127,92	-5,3	14,4	6,9
Predné s kosťou	139,99	135,60	144,88	152,08	-3,1	6,8	5,0
Predné bez kosti	66,72	63,96	72,43	77,57	-4,1	13,2	7,1
Zadné bez kosti	77,36	72,13	84,75	89,44	-6,8	17,5	5,5
Sviečková	290,99	292,30	395,14	425,72	0,5	35,2	7,7

Zdroj: PPA - ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2007

Európska únia bude aj v roku 2007 dovozcom hovädzieho mäsa, najmä z Brazílie a Argentíny. SR by si mohla udržať pozíciu exportéra hovädzieho mäsa. Počty zvierat by sa mali už stabilizovať. Spotreba hovädzieho mäsa bude počas roka 2007 bez výraznejších zmien. Trh s jatočným HD bude viac reagovať na impulzy zo zahraničia. Vývoj nákupných cien jatočného HD bude závislý od ponuky a dopytu na trhu, pričom predpokladáme, že by ceny mali naďalej posilňovať a ešte viac sa priblížiť priemeru EÚ. Výrazné zmeny v zahraničnom obchode neočakávame.

Trh s jatočnými ošípanými a bravčovým mäsom v roku 2006

Rok 2006 môžeme hodnotiť ako stabilizačný, čo sa týka počtu ošípaných, ako aj nákupných cien. Neplatí to však pre zahraničný obchod s ošípanými a bravčovým mäsom.

Stabilizácia počtu ošípaných

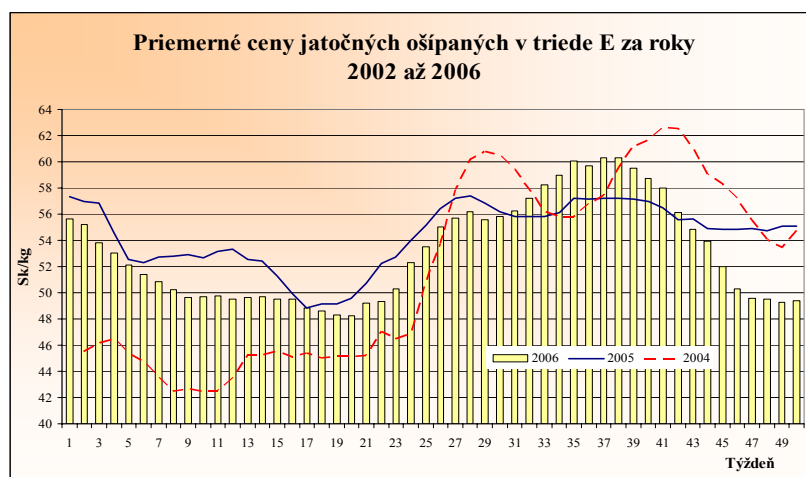
Roky 2003-05 hodnotíme z hľadiska počtu ošípaných ako najkritickejšie na Slovensku. V tomto období došlo k rapidnému poklesu počtu ošípaných, ako aj prasníc. Od júla 2002, kedy bolo v SR 1,6 mil. ks ošípaných, dochádzalo k znižovaniu ich stavov, pričom najkritickejšie obdobie bolo v roku 2004 a v prvom polroku 2005. V máji 2006, kedy sa chovalo 1,1 mil. ks ošípaných, sa zastavil pokles a došlo k určitej stabilizácii v chove, pretože na konci roku 2006 sa chovalo na Slovensku 1,1 mil. ks ošípaných. Počty prasníc však naďalej klesajú (na konci roka 2006 sa ich chovalo 76,9 tis. ks), z čoho vyplýva, že počet ošípaných sa bude aj v tomto roku znižovať.

Od začiatku existencie samostatnej Slovenskej republiky (počet ošípaných na konci roka 1993) sa znížili stavy ošípaných o 1,074 mil. ks, teda o 50,7 %, kým počet prasníc sa znížil o 89,0 tis. ks, t. j. o 46,3 %. Celková produkcia bravčového

Pozitívny vývoj nákupných cien

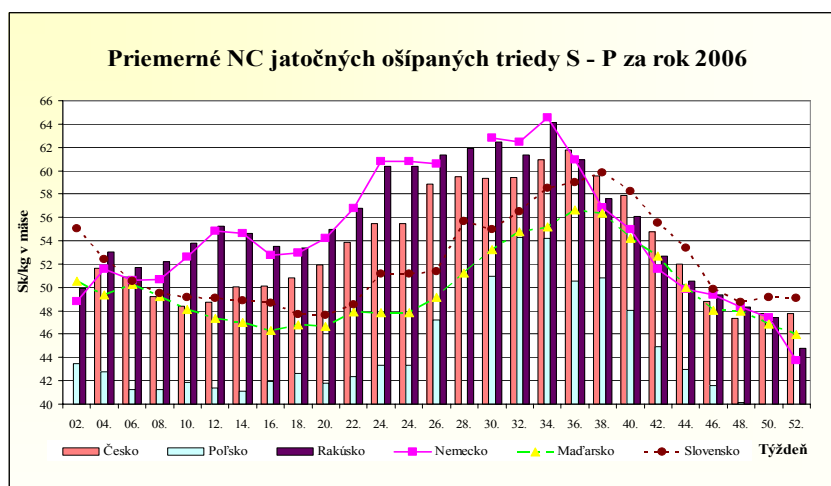
Z hľadiska cien môžeme minulý rok hodnotiť vcelku pozitívne, aj keď nákupné ceny ošípaných

mäsa sa znížila o 146 tis. t ž. hm. (o 47 %). V roku 1993 bola naša spotreba pokrytá z tuzemskej produkcie na 106 %, v roku 2003 na 94 %, v roku 2004 na 80 % a v roku 2005 iba na 66 %. V roku 1990 bola spotreba bravčového mäsa na obyvateľa a rok na úrovni 44,5 kg, odkedy klesala až do roku 1996 a 1997, kedy bol znovu zazna-

menaný jej nárast na 37,3 kg, resp. 37,2 kg. Odtedy sa každý rok znižuje a v roku 2005 bola spotreba bravčového mäsa na úrovni 31,1 kg na obyvateľa a rok, t. j. oproti roku 1993 o 5,1 kg na obyvateľa a rok menej. Tým sa približuje odporúčanej ročnej spotrebe bravčového mäsa, ktorá by mala byť 28,5 kg na obyvateľa.

60,29 Sk/kg j. h., čo bolo maximum v danom roku. Najväčšie rozdiely medzi rokom 2005 a 2006 boli v závere roka (od 46. týždňa), kedy rozdiely dosiahli až 10 %.

v triede E boli v minulom roku mierne pod úrovňou roku 2005, okrem augusta, kedy cena v 34. týždni dosiahla 58,96 Sk/kg j. h. a v 38. týždni až

až do 97,92 Sk/kg ž. hm. v 1. týždni.

V porovnaní s okolitými štátmi a Nemeckom sa začal rok 2006 pre SR z hľadiska cien na dobrej úrovni (55,07 Sk/kg j. hm.), ale od 4. týždňa boli nákupné ceny ošípaných v triede S-P pod úrovňou ostatných krajín. Zlepšenie nastalo až v poslednom štvrtroku, kedy sa ceny znovu dostali nad úroveň okolitých štátov a Nemecka.

Ceny odstavčiat sa v roku 2006 pohybovali v rozpätí od 68,93 Sk/kg ž. hm. v 4. týždni

Kvalita ošípaných rastie

Na Slovensku v roku 1995 prijali pravidlá na klasifikáciu ošípaných a začali sa uplatňovať v praxi. V súčasnosti je podstatou klasifikácie dosiahnutie porovnateľnosti produkcie v rámci EÚ. Na základe rastu podielu počtu ošípaných v triedach SEU na celkovom počte ošípaných

Odbytové ceny kopírovali nákupné ceny

Od marca 2006 platia pri výrobe vybraných mäsových výrobkov – napríklad špekáčikov, bratislavských a spišských párkov, liptovskej, šunkovej či bratislavskej salámy prísnejšie kvalitatívne kritériá. Vyšší podiel mäsa, ktorý by v nich podľa tradičných receptúr mal byť, sa odrazil aj na zvýšení cien. Napríklad cena špekáčikov sa zvýšila v 9. týždni o takmer 10,- Sk/kg na 50,30 a dokonca v 10. týždni na 56,23 Sk/kg pričom po celý rok, okrem 14. týždňa cena neklesla pod 50,- Sk/kg.

Priemerné odbytové ceny bravčového mäsa

	2002	2003	2004	2005	2006	05/04	06/05
	Sk/kg					%	
Bravč. polovica	72,24	61,43	58,04	61,59	59,51	6,1	-3,4
Bravč. stehno s kosťou	126,11	110,98	107,46	82,23	84,04	-23,5	2,2
Bravč. karé s kosťou	134,49	120,19	117,89	114,62	112,51	-2,8	-1,8
Bravč. krkovička s kosťou	113,83	101,82	99,54	91,48	92,55	-8,1	1,2
Bravč. bôčik s kosťou	84,26	70,84	69,44	68,02	68,65	-2,0	0,9
Bravč. stehno bez kosti	153,71	134,09	129,81	116,93	115,03	-9,9	-1,6
Bravč. plece bez kosti	138,05	121,73	118,90	95,39	96,59	-19,8	1,3

(85,8 % v roku 2004, 90,4 % v roku 2005 a 92,4 percenta v roku 2006) možno konštatovať, že kvalita ošípaných na Slovensku sa neustále zvyšuje, a to najmä po vstupe Slovenska do Európskej únie.

Odbytové ceny v minulom roku kopírovali nárast a pokles nákupných cien ošípaných. Ceny dosiahli svoje maximum v 35. – 38. týždni, kedy aj nákupné ceny boli na svojich najvyšších úrovniach roka. Pri bravčovej polovici to bolo 67,54 Sk/kg (37. t.), pri stehne s kosťou a kolenom 96,94 Sk/kg (37. t.), pri karé s kosťou 122,27 Sk/kg (35. t.), pri krkovičke s kosťou 103,16 Sk/kg (36. t.), pri bôčiku s kosťou 75,77 Sk/kg (35. t.), pri stehne bez kosti 126,08 Sk/kg (38. t.) a pri pleci bez kosti 107,15 Sk/kg (36. t.).

Nepriaznivý vývoj zahraničného obchodu

V našom zahraničnom obchode s agropotravinárskymi komoditami už dlhú dobu pretrvávajú pasívne saldo. Dovozy stále prevyšujú vývozy, pritom rastie objem dovozov aj vývozov. Podľa Colného riaditeľstva sa v období január – október doviezli na Slovensko ošípané za 659,1 mil. Sk, pričom väčšina pochádzala z ČR, Holandska a menej z Poľska a Maďarska. Z toho 33,1 % dovozu boli odstavčatá a ošípané do 50 kg hlavne z Holandska. Plemenný materiál sa doviezol za 1,5 mil. Sk najmä z Dánska (0,2 %) a prasnice v hodnote 3,8 mil. Sk prevažne z Nemecka (0,6 percenta). Za rovnaké obdobie sa vyviezli oší-

pané za 399,7 mil. Sk a to najmä do Maďarska a Nemecka. Z toho tvorili len 2,3 % odstavčatá a ošípané do 50 kg a až 97,6 % boli ošípané nad 50 kg. Bravčového mäsa sa doviezlo za 2,9 mld. Sk hlavne z Poľska, ČR a Nemecka a vyviezlo sa mäso za 637 mil. Sk najmä do Maďarska a ČR.

Z toho vyplýva, že pasívne saldo zahraničného obchodu s ošípanými a bravčovým mäsom dosiahlo za obdobie január – október 2006 hodnotu 2,6 mld. Sk. Ku koncu roka rastie spotreba mäsa, ktorú nemožno pokryť domácou ponukou. Saldo zahraničného obchodu sa pravdepodobne ešte prehĺbi a dosiahne úroveň takmer 3 mld. Sk.

Očakávaný vývoj v roku 2007

Na trhu ošípaných očakávame ďalšie zníženie počtov ošípaných v dôsledku neustáleho znížovania počtu prasníc, čo povedie k ďalšiemu prehĺbeniu pasívneho salda zahraničného obchodu s ošípanými a bravčovým mäsom. Od začiatku roka 2007 sú nákupné ceny ošípaných na oveľa nižšej úrovni ako predchádzajúce roky a preto z pohľadu cien neočakávame priaznivý vývoj minimálne do prvej polovice roka. K tomu prispeli aj vysoké ceny vstupov a posilňujúci kurz slovenskej koruny. Na nízkej úrovni nákupných cien má vplyv aj veľmi slabý odbyt a veľká konkurencia lacnejších mäsových výrobkov dovezených zo zahraničia.

Trh s jatočnými ovcami, jahňatami a ovčím a jahňacím mäsom

Po poklese počtu oviec v rokoch 2004 a 2005 sa ku koncu roku 2006 počty oviec zvýšili o 3,8 percenta, resp. 12,1 tis. ks oviec na 332,6 tis. ks. Počet bahníc sa od roku 2003 zvyšoval, ale v roku 2006 došlo k obratu a počet bahníc sa znížil o 1,8 % (4,2 tis. ks) na 229,0 tis. ks, čo môže mať negatívny dopad na produkciu jahniat. Nákupné ceny jatočných jahniat mali v roku 2006 podobný trend ako v rokoch 2004 a 2005. Najvyššie hodnoty dosiahli ceny v mar-

ci a v apríli, a to 189,39 Sk/kg j. hm., resp. 189,49 Sk/kg j. hm. a v decembri, kedy dosiahla úroveň 184,65 Sk/kg j. hm.

Nákupná cena jatočných oviec triedy C (nad 12 mesiacov) v minulom roku mierne klesla o 0,7 % oproti roku 2005.

Spotreba jahňacieho a ovčieho mäsa na Slovensku už od roku 2001 osciluje na úrovni 0,2 kg na 1 obyvateľa za rok.

Vývoj priemerných nákupných cien jatočných oviec

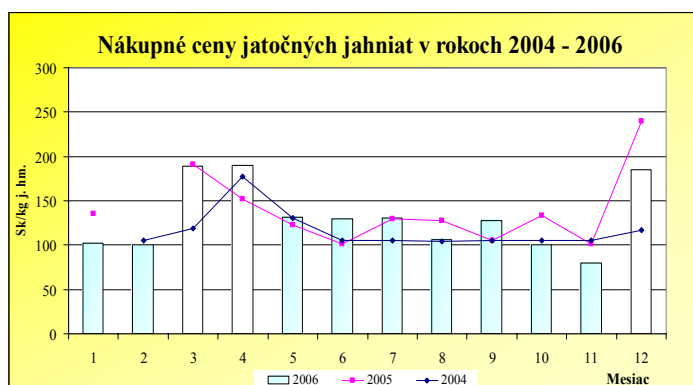
	2003	2004	2005	2006	2004/2003	2005/2004	2006/2005
	Sk/kg jatočnej hmotnosti				%		
Ovce triedy C	-	37,90	41,78	45,26	-	10,2	8,3
Jahňatá	100,31	157,83	189,21	187,81	57,3	19,9	-0,7

Zdroj: PPA – ATIS

V minulom roku sa za 10 mesiacov vyviezlo o 22,2 % viac jahniat do jedného roka ako v rovnakom období 2005. V období január až október sa zo Slovenska vyviezli jahňatá za 53,3 mil. Sk do Talianska (60,4 %), Španielska

Zahraničný obchod s jahňacím a ovčím mäsom sa vyvíjal pozitívne, pretože dovoz sa znížil a vývoz sa, naopak, zvýšil. Za obdobie január až október sa doviezlo na Slovensko mäso v hodnote 5,1 mil. Sk, čo je pokles o 29,2 % oproti rovnakému obdobiu 2005 (7,2 mil. Sk). Za celý rok 2005 sa importovalo mäso v hodnote 8,4 mil. Sk. Za prvých 10 mesiacov 2006 sa zo SR vyviezlo mäso za 110,2 mil. Sk najmä do Talianska (95,6 %), potom v malých množstvách do ČR, Chorvátska a Maďarska. V rovnakom období roka 2005 to bolo 93,6 mil. korún (+17,7 %). Počas celého roka 2005 sa zo Slovenska exportovalo mäso v hodnote 105,9 mil. Sk.

Pozitívom je, že pri zahraničnom obchode s jahňatami, ovcami a jahňacím a ovčím mäsom sa, ako pri málo komoditách, dosiahlo kladné saldo.

(15,8 %), Grécka (12,0 %), Maďarska (10,0 percent), kým v rovnakom období 2005 to bolo 43,6 mil. Sk a za celý rok 2005 dosiahol hodnotu 51,8 mil. Sk.

Očakávaný vývoj v roku 2007

Trh s jahňatami a ovcami, ako aj s jahňacím a ovčím mäsom možno považovať za relatívne stabilný, pretože cena sa vyvíja rovnako v jednotlivých rokoch a najvýraznejšie zvýšenie možno pozorovať na jar v marci a apríli a na konci roka hlavne v decembri, kedy je veľký dopyt po jahňatách a jahňacom mäse najmä zo strany zahraničia a to bude charakteristické aj pre rok 2007. Keďže sa v roku 2006 zvýšil počet oviec a spotreba zostáva na stabilnej úrovni možno predpokladať mierny rast zahraničného obchodu so živými zvieratami aj s mäsom.

Trh so zeleninou v roku 2006

Vývoj cien vybraných druhov zeleniny

Zeleninársku sezónu v roku 2006 ovplyvnil neskorý nástup jari a výrazné zníženie pestovateľských plôch ešte v roku 2005. Na začiatku roka boli zásoby domácej zeleniny veľmi nízke a ceny domácej zeleniny v porovnaní s rokom 2005 výrazne stúpili. Cena koreňovej zeleniny bola v januári dvakrát vyššia ako v tom istom období roku 2005, cena hlávkovej kapusty až trojnásobná a cena cibule dvaapokrát vyššia.

Vyššie ceny koreňovej zeleniny a cibule sa udržali až do konca roka, len pri kapuste cena

vplyvom dovozov postupne klesla na minulo-ročnú úroveň.

Dobrá odbyt mala plodová zelenina, najmä rajčiaky, pričom ceny v hlavnej sezóne boli o tretinu vyššie ako v roku 2005, v celoročnom priemere však zostala cena na rovnakej úrovni ako vlani.

Priemerné ceny v celoročnom porovnaní sa výraznejšie zvýšili len pri niektorých nedostatkových plodinách, napr. pri petržlene (+18,4 %) a cibuli (+48,6 %).

Nákupné ceny zeleniny od producentov

I. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2006			2005	Vývoj 2006/2005	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Mrkva poľná	4,00	11,00	6,96	5,88	1,08	18,4
Petržlen poľný	12,00	29,00	20,39	13,00	7,39	56,9
Kapusta hláv. biela	3,00	12,00	6,06	6,02	0,04	0,7
Rajčiaky rýchlené	6,00	56,00	24,36	24,35	0,01	0,04
Paprika rýchlená	7,00	80,00	22,42	25,07	-2,65	-10,6
Uhorky šalátové	2,00	40,00	15,22	13,65	1,57	11,5
Cibuľa	4,00	12,50	8,69	5,85	2,84	48,6

Odbytové ceny zeleniny z domácej produkcie

I. trieda v Sk/kg bez DPH

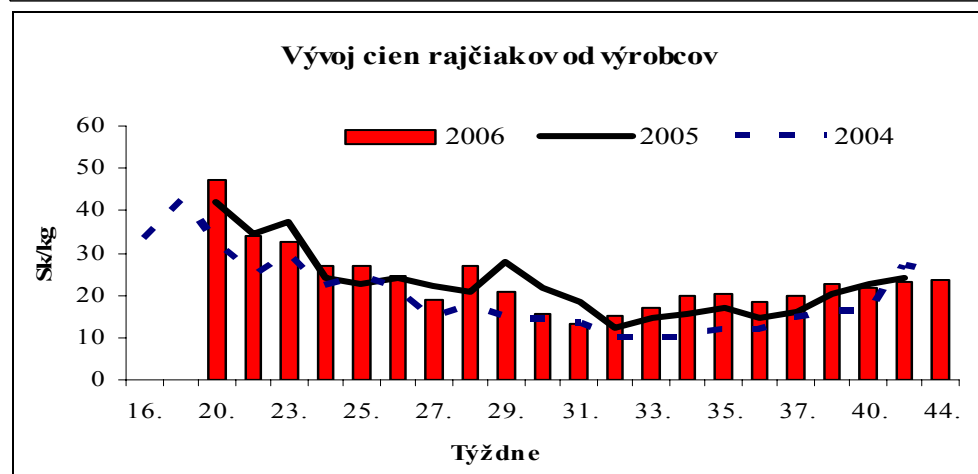
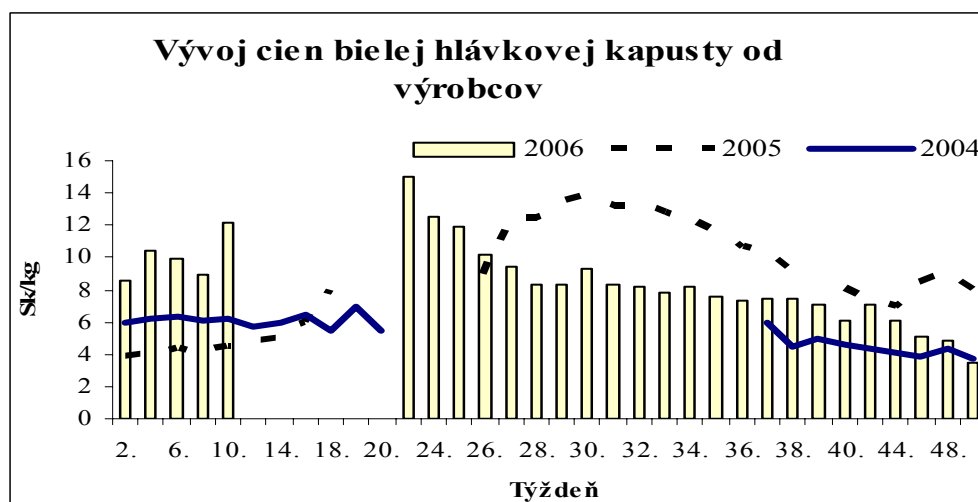
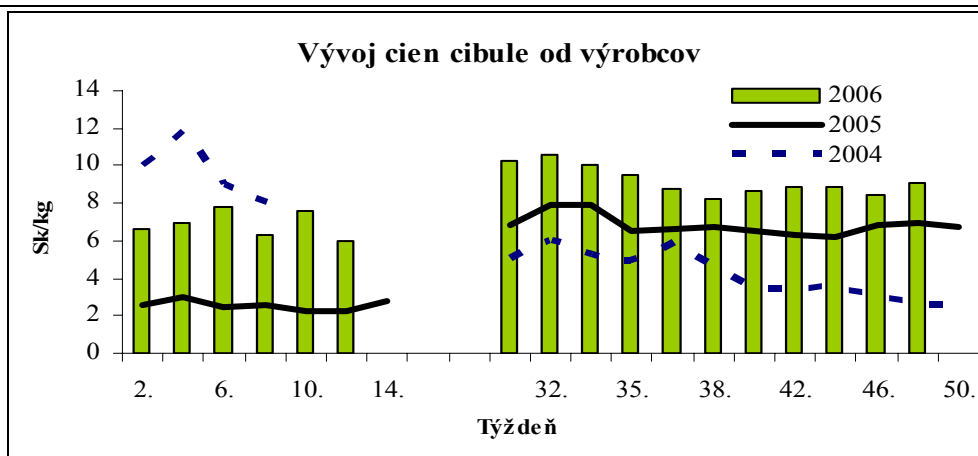
Druh / cena	2006			2005	Vývoj 2006/2005	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Mrkva poľná	4,50	19,00	11,22	9,45	1,77	18,7
Petržlen poľný	15,00	49,00	29,59	19,23	10,36	53,9
Kapusta hlávková biela	3,00	19,00	8,46	8,90	-0,44	-4,9
Rajčiaky rýchlené	36,00	42,00	39,00	33,68	5,32	15,8
Paprika rýchlená	14,00	95,00	32,56	30,92	1,64	5,3
Uhorky šalátové	3,90	39,00	19,57	20,64	-1,07	-5,2
Cibuľa	6,90	17,00	12,66	9,05	3,61	39,9

Odbytové ceny zeleniny z importu

I. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2006			2005	Vývoj 2006/2005	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Mrkva poľná	6,00	26,50	13,29	11,57	1,72	14,9
Petržlen poľný	16,00	65,00	32,95	22,86	10,09	44,1
Kapusta hlávková biela	4,00	18,90	10,20	9,16	1,04	11,4
Rajčiaky rýchlené	16,00	65,00	33,21	35,76	-2,55	-7,1
Paprika rýchlená	13,90	72,00	41,16	41,54	-0,38	-0,9
Uhorky šalátové	9,90	79,00	34,78	36,37	-1,59	-4,4
Cibuľa	6,50	16,50	11,78	6,78	5,00	73,7

Zdroj: PPA – ATIS

Grafy: PPA – ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2007

V roku 2007 sa očakáva ďalšie zvyšovanie cien zeleniny. Pestovateľov zeleniny na Slovensku je málo a negatívny vplyv na úrodu zeleniny majú aj výkyvy počasia.

Návrh reformy v sektore ovocia a zeleniny v EÚ, ktorá by mala vstúpiť do platnosti až v roku 2008, zrejme bude pre mnoho pestovateľov zeleniny už bezpredmetný.

Trh s ovocím 2006

Vývoj cien jablák a hrušiek

Úroda jablák na Slovensku bola v roku 2006 nerovnomerná, veľa jablák bolo napadnutých vďaka nepriaznivému počasiu chrasťavitosťou. Nákupné ceny letných jablák z domácej produkcie boli vzhľadom na neskoršiu ponuku v roku 2006 v priemere o 19,7 % vyššie ako v roku 2005. Aj odbytová cena sa zvýšila o 13,2 %.

Jesenné odrody jablák s priemerom 65-70 mm od pestovateľov sa predávali v priemere o 7,2 % drahšie ako v roku 2005 (> 70 mm -3,4 %). Pri zimných odrodách jablák spolu 65-70 mm, v porovnaní s rokom 2005 bola priemerná cena jablák od pestovateľov o 7,0 % vyššia (pri veľkosti jablák nad 70 mm bola cena rovnaká ako v r. 2005). Pri odrode jablák **Golden Delicious** z domácej produkcie stúp-

la priemerná nákupná cena o 5,6 %, odbytová cena o 12,1 % a cena importovaných jablák posilnila o 14 %. Priemerná nákupná cena sa pri odrode **Idared** v porovnaní s rokom 2005 znížila o 5,8 %, odbytová cena stúpila o 12,6 percenta a cena dovozových jablák vyskočila až o 40,5 %. Pri odrode **Jonagold** nákupná cena oslabila o 2,9 %, odbytová cena vzrástla o 16,6 % a cena jablák z dovozu stúpila až o 38 percenta.

Slabý dopyt po priemyselných jablkách oslabil ich nákupnú cenu o 17,8 %.

V porovnaní s rokom 2005 sa zvýšili ceny hrušiek od výrobcov o 12,5 %, veľkoobchodná odbytová cena domácich hrušiek posilnila o 12,6 % a cena za dovezené hrušky zvýšila až o 17,2 %.

Ceny vybraných odrôd jablák od pestovateľov

1. trieda v Sk/kg bez DPH

Jablák (65 – 70 mm)	2006			2005	Vývoj 2006/2005	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Letné 65+	8,40	25,00	13,35	11,15	2,20	19,7
Gloster	8,40	12,61	9,93	9,60	0,33	3,4
Golden Delicious	5,04	17,00	12,08	11,44	0,64	5,6
Idared	5,04	12,61	10,31	10,94	-0,63	-5,8
Jonagold	6,72	12,61	10,14	10,45	-0,31	-2,9

Zdroj: PPA – ATIS

Ceny vybraných druhov ovocia od pestovateľov

1. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2006			2005	Vývoj 2006/2005	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Čerešne	20,00	33,61	27,83	33,81	-5,98	-17,7
Višne	16,81	21,01	19,91	21,54	-1,63	-7,6
Marhule	10,00	25,21	17,17	-	-	-
Broskyne	8,40	25,00	16,72	17,78	-1,06	-5,9
Slivky	5,88	22,00	11,94	14,22	-2,28	-6,0
Hrušky	12,00	20,00	16,69	14,84	1,85	12,5
Hrozno stol. biele	10,08	20,00	15,11	16,04	-0,93	-5,8

Zdroj: PPA – ATIS

Ceny kôstkového a drobného ovocia

Úroda **kôstkovín** bola vlani lepšia ako v roku 2005 a ceny kôstkového ovocia sa znížili. Na Slovensku sa však väčšia úroda predáva len s problémami, pretože už nejstúje spracovateľský priemysel a v domácnostiach sa zavára aj ovocie z dovozu, ktoré dozrieva skôr ako domáce. O 17,7 % klesla ná-

kupná cena **čerešní**, pri **višniach** sa cena znížila o 7,6 %. Úroda **marhúl** bola napriek tomu, že na Slovensku sú všetky marhuľové sady prestarnuté, dobrá. Ceny však môžeme porovnať len vo veľkoobchode (+28,6 %), pretože v roku 2005 sme od producentov ceny pre nedostatok marhúl neuvádzali.

O 5,9 % oslabila aj priemerná nákupná cena na **broskýň**, ktorých sa neurodilo veľa, ale vďaka dovozom sa podarilo ich ceny stlačiť o 5,9 %. Odbytová cena domácich broskýň klesla o 5,4 % a cena broskýň z dovozu sa mierne zvýšila (0,7 %).

V porovnaní s rokom 2005 oslabila cena **sliviek** od pestovateľov o 6,0 % a vo veľkoobchode o 14,0 %. Odbytové ceny importovaných sliviek klesli o -3,4 %. Priemerná cena konzumných **jahôd** od pestovateľov v porovnaní s rokom 2005 posilnila o 16,4 % na úroveň 40,31 Sk/kg. Vo veľkoobchode nao-

pak, cena jahôd oslabila o 25,7 %. Jahody balené v spotrebiteľskom 1-kg balení sa predávali vo veľkoobchodoch v priemere po 55,00 Sk/kg. Za jahody z dovozu balené v 250 g košíku sa platilo v priemere 32,11 Sk/250 g.

Priemerná cena konzumných **malín** od pestovateľov v roku 2006 posilnila o 23,2 % na 52,56 Sk/kg. Priemerná cena konzumných **červených ríbezlí** bola 23,95 Sk/kg (+25,7 % v porovnaní s rokom 2005), konzumné **čierne ríbezle** sa predávali v priemere po 22,57 Sk/kg (+21,3 %).

Odbytové ceny ovocia vypestovaného na Slovensku
1. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2006			2005	Vývoj 2006/2005	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Broskyne	12,00	32,00	21,54	22,78	-1,24	-5,4
Čerešne	18,00	148,00	49,28	38,80	10,48	27,0
Marhule	10,00	35,00	22,09	30,92	-8,83	28,6
Slivky	8,00	26,00	16,02	18,62	-2,60	-14,0
Jablká letné (65-70)	10,00	30,00	17,41	15,38	2,03	13,2
Gold. Del. (65-70)	12,00	29,00	18,39	16,40	1,99	12,1
Idared (65-70)	11,90	23,00	15,57	13,83	1,74	12,6
Jonagold (65-70)	12,00	27,00	17,25	14,79	2,46	16,6
Hrozno stolové biele	18,00	28,00	21,67	19,00	2,67	14,2
Hrušky	14,00	33,00	24,21	21,51	2,70	12,6

Zdroj: PPA – ATIS
Odbytové ceny vybraných druhov ovocia z dovozu
1. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2006			2005	Vývoj 2006/2005	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Broskyne	19,90	99,00	36,81	36,57	0,24	0,7
Marhule	14,90	75,00	42,27	45,31	-3,04	-6,7
Nektárinky	20,90	99,00	40,11	41,27	-1,16	-2,8
Slivky	12,00	79,90	35,09	36,34	-1,25	-3,4
Hrozno stolové biele	17,00	99,00	50,13	57,75	-7,62	-13,2
Jablká Golden Delicious	11,90	32,00	22,46	19,72	2,74	14,0
Idared	9,90	33,50	20,11	14,31	5,80	40,5
Jonagold	11,90	27,90	21,70	15,72	5,98	38,0
Hrušky	11,90	60,00	33,19	28,33	4,86	17,2

Zdroj: PPA – ATIS
Očakávaný vývoj v roku 2007

Spotreba ovocia by mala vďaka meniacim sa stravovacím návykom stúpať. Na ceny domáceho aj dovozového ovocia budú mať tak ako v posledných rokoch aj tento rok vplyv výrazné klimatické zmeny.

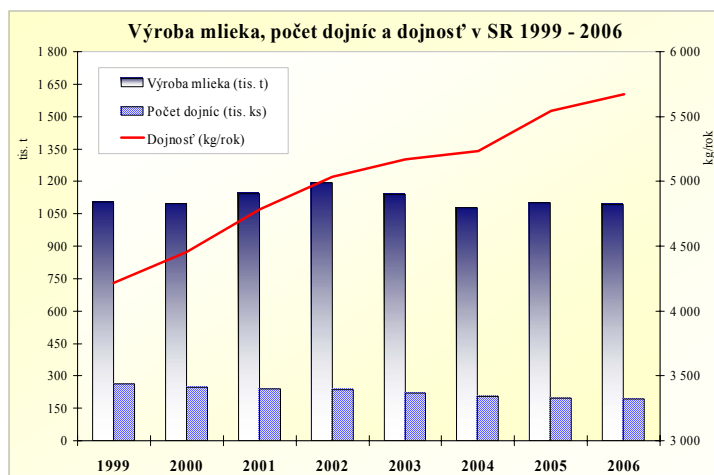
Európska komisia pripravuje reformu trhu s ovocím a zeleninou, ktorá by mala znížiť prebytky na trhu. Súčasťou reformy by malo byť obmedzenie, prípadne úplné zrušenie proexportných dotácií, podpora by sa mala prideľovať namiesto výšky dosahovanej produkcie podľa rozsahu obhospodarovanej pôdy a mala by sa podporiť zvýšená spotreba ovocia a zeleniny na školách, v zdravotníckych zariadeniach a pod.

Trh s mliekom a mliečnymi výrobkami v roku 2006

Výroba mlieka na Slovensku medziročne klesla

Výroba surového kravského mlieka na Slovensku v roku 2006 mierne klesla. Spolu sa vyrobilo 1 091,7 tis. t mlieka, čo bolo o 0,7 percenta menej ako v roku 2005. Pokles počtu dojníc bol miernejší ako v roku 2005, medziročne sa počet dojníc znížil o 3,0 % na 192,5 tis. ks. Dojnosť medziročne stúpila (+2,3 %) na 5 670,1 kg/dojnicu/rok.

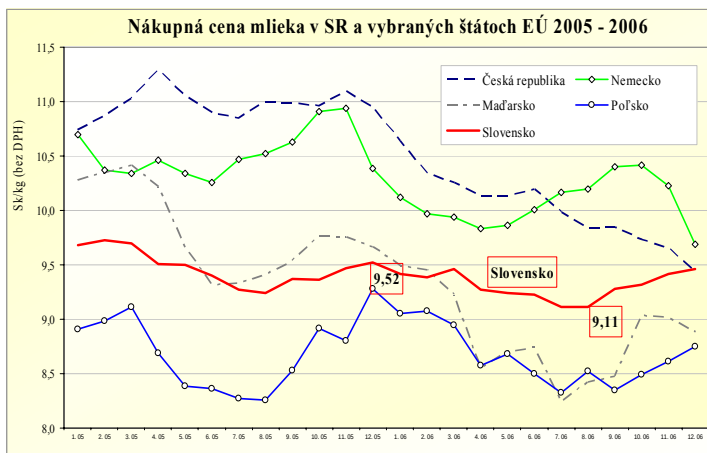
Mliečna kvóta sa v tomto kvótovom roku opäť nenaplní

Objem mliečnej kvóty pridelený na kvótový rok (1. 4. 2006 - 31. 3. 2007) je pre Slovensko 1 040 788 ton, z toho pre priamy predaj 8 325 ton. Mliečna kvóta sa v období od apríla do decembra 2006 splnila na 70,3 %. Pretože sa produkcia mlieka do konca roka 2006 mierne znížila, aj za predpokladu, že v 1. štvrtroku 2007 nepoklesne pod úroveň 1. štvrtroka 2006, očakávame, že sa v kvótovom roku 2006/2007 národná kvóta využije približne na úrovni 94-95 %.

Cena surového mlieka sa neudržala

V roku 2006 bola priemerná nákupná cena mlieka 9,31 Sk/kg, medziročne poklesla o 1,8 percenta, teda o 17 halierov. Napriek tomu, že sa výroba mlieka mierne znížila, cena oslabila. Na poklese cien sa podieľal nárast dovozu tekutého mlieka a smotany a s tým súvisiaci znížený nákup mlieka spracovateľmi, ktorí v roku 2006 nakúpili spolu 961,6 tis. t mlieka. To bolo oproti roku 2005 o 6,4 tis. t menej (-0,7 %). Zníženie cien mlieka v okolitých štátoch sa tiež prejavilo na vývoji cien na Slovensku. Nákupné ceny mlieka prerátané z eura na SKK/kg medziročne poklesli nasledovne: najvýraznejšie v Maďarsku (-9,7 %), v ČR klesli o 8,7 %. Oslabenie cien bolo zaznamenané aj v Nemecku (-4,3 %) a miernejšie v Poľsku (-0,6 percenta).

Priemerná nákupná cena surového kravského mlieka

Sk/kg bez DPH

Obdobie	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priemer*
2004	9,09	9,11	9,20	9,16	8,96	9,03	9,05	9,07	9,16	9,34	9,45	9,51	9,17
2005	9,68	9,73	9,70	9,51	9,50	9,40	9,27	9,24	9,37	9,36	9,47	9,52	9,48
2006	9,42	9,39	9,46	9,27	9,24	9,23	9,11	9,11	9,28	9,32	9,42	9,46	9,31
Rozdiel	-0,26	-0,34	-0,24	-0,24	-0,26	-0,17	-0,16	-0,13	-0,09	-0,04	-0,05	-0,06	-0,17
Vývoj %	-2,7	-3,5	-2,5	-2,5	-2,7	-1,8	-1,7	-1,4	-1,0	-0,4	-0,5	-0,6	-1,8

Zdroj: Výkaz ML (MP SR) 6 - 12

* vážený priemer

Výrazný prepád produkcie konzumného mlieka a jogurtov

Nižší nákup mlieka spracovateľmi, vývoz mliečnej suroviny a slabý dopyt sa odrazili na výrazne nižšej produkcii mliečnych výrobkov v roku 2006. Výroba konzumného mlieka sa medziročne znížila o 3,8 % na 235,7 tis. t, konzumnej smotany o 2,6 % na 33,6 tis. t, kyslomliečnych výrobkov (vrátane jogurtov) o 1,8 % na 51,4 tis. t. Výroba jogurtov klesla o 10,4 % na 31,3 tis. t v prospech kyslomliečnych nápojov (-15,2 %). Výroba sušených mliečnych výrobkov spolu dosiahla ob-

jem 12,0 tis. t, oproti roku 2005 poklesla o 901,8 t (-7,1 %), výraznejšie sa znížila najmä výroba sušeného plnotučného mlieka (pokles o 16,0 %). Pozitívny vývoj produkcie bol zaznamenaný pri masle a syroch. Celková výroba masla a výrobkov z mliečneho tuku dosiahla vlani 8,8 tis. t, čo predstavuje medziročný výrazný nárast o 361 t (+4,3 %). Produkcia syrov spolu sa zvýšila z 53,4 tis. t na 59,1 tis. t (+10,7 %).

Odbytové ceny oslabili

Odbytové ceny sledovaných výrobkov sa nevyvíjali v roku 2006 rovnomerne. Na rozdiel od oslabenej nákupnej ceny mlieka, ceny niektorých výrobkov poklesli až nadpriemerne: masla v blokoch (-10,9 %), Eidamskej tehly (-7,3 %), bryndze (-7,3 %), jogurtu ovocného do 45 % t. v. s. (-6,0 %), ale aj trvanlivého polotučného mlieka (-4,2 %). Na pokles cien masla v blokoch mal výrazný vplyv nadpriemerný nárast produkcie (+74,1

percenta). Pokles intervenčnej ceny masla na trhu EÚ mal na ňu nepriamy vplyv. Ceny ostatných výrobkov sa znížili v dôsledku nižšej ceny mlieka, slabého dopytu, ale aj v dôsledku veľkého nárastu importu mliečnych produktov. Výraznejšie upevnenie bolo zaznamenané len pri cene SOM v súvislosti s vyššou cenovou úrovňou na svetových trhoch a nedostatkom SOM v intervenčných skladoch EÚ.

Priemerné odbytové ceny mlieka a mliečnych výrobkov

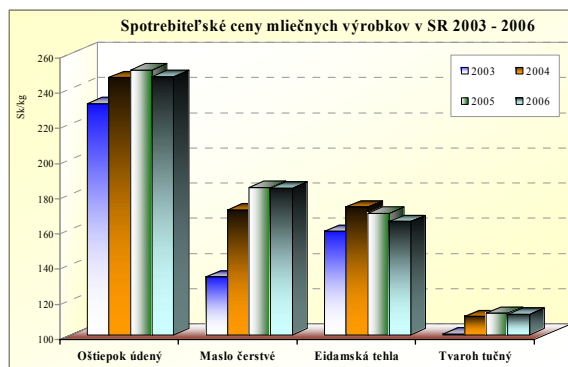
v Sk/kg bez DPH

Výrobok	2005	2006	Rozdiel v Sk	Vývoj v %
Mlieko trvanlivé polotučné	14,78	14,16	-0,62	-4,2
Mlieko trvanlivé plnotučné	18,87	18,51	-0,36	-1,9
Smotana s obs. tuku viac ako 29 %	62,83	63,09	0,26	0,4
Jogurt ovocný do 45 % tuk, 130 – 150 g bal.	47,15	44,33	-2,82	-6,0
Maslo 250 g. bal.	115,67	115,54	-0,13	-0,1
Maslo bloky (16 % vody)	105,06	93,63	-11,43	-10,9
Eidamská tehla 45 % t. v. s.	115,4	106,96	-8,44	-7,3
Tavené syry do 70 % t. v. s.	123,91	125,18	1,27	1,0
Tvaroh mäkký	70,63	69,78	-0,85	-1,2
Bryndza	119,21	110,63	-8,58	-7,2
Mlieko sušené odtučnené	78,14	81,35	3,21	4,1
Mlieko sušené plnotučné	89,55	85,09	-4,46	-5,0

Zdroj: Výkaz ML (MP SR) 6 – 12

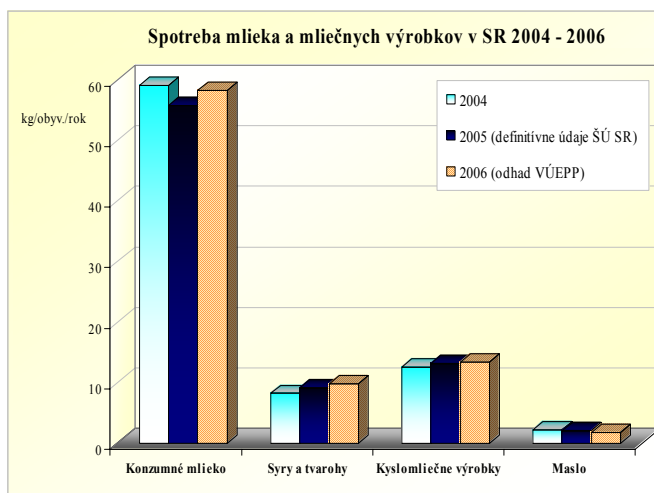
Spotrebiteľské ceny v roku 2006 nestúpili

V roku 2006 sa ceny väčšiny sledovaných výrobkov znížili. Na rovnakej úrovni ako v roku 2005 zostala iba cena smotanového ovocného jogurtu. Najvýraznejší pokles o 2,7 % na 164,49 Sk/kg bol zaznamenaný pri Eidamskej tehle. V porovnaní s rokom 2005 sa znížila cena polotučného pasterizovaného mlieka o 1,8 % a údeného oštiepka o 1,5 %. Spotrebiteľské ceny sa oproti roku 2003 (pred vstupom do EÚ) výrazne upevnili, pri čerstvom masle o 38,0 %, tučnom tvarohu o 11,2 % a Eidamskej tehle o 3,6 %.

Spotreba mliečnych výrobkov v SR

V celkovej spotrebe mlieka a mliečnych výrobkov na obyvateľa/rok nastalo v roku 2006 mierne zlepšenie, v porovnaní s rokom 2005 sa zvýšila o 0,8 %. Medziročne sa vlni zvýšila spotreba konzumného mlieka o 4,5 % na 58,2 kg/obyvateľa/rok. Spotreba syrov a tvarohu podľa odhadu VÚEPP v roku 2006 stúpila o 7,7 % na 9,8 kg/obyvateľa/rok. Kyslomliečnych výrobkov sa v SR skonsumovalo o 2,3 % viac ako v roku 2005, spolu 13,4 kg/obyvateľa/rok. Pokles nastal v spotrebe masla (-10,0 %) na 1,8 kg/obyvateľa/rok. V porovnaní s rokom 2002 nastal najvýraznejší prepád spotreby masla (-40,0 %) a konzumného mlieka (-13,3 %).

Zahraničný obchod s mliekom a mliečnymi výrobkami v SR za I. – X. 2006

Položka harmonizovaného colného sadzovníka	Dovoz		Vývoz		Saldo	
	t	mil. Sk	t	mil. Sk	t	mil. Sk
0401 Mlieko, smotana nezahustená, nesladená	65 728	1 009	114 852	1 677	49 123	668
0402 Mlieko, smotana zahustená alebo sladená	5 713	427	10 122	865	4 409	438
0403 Kyslomliečne výrobky	22 768	759	11 979	532	-10 789	-227
0404 Srvátka	0	0	53 917	175	53 917	175
0405 Maslo a iné tuky z mlieka	3 166	330	1 466	163	-1 700	-167
0406 Syry a tvaroh	14 974	1 404	20 784	2 510	5 810	1 106
Spolu		3 929		5 923		1 993

Zdroj: ŠÚ SR

Kladná bilancia zahraničného obchodu s mliekom a mliečnymi výrobkami

Na základe Colnej štatistiky SR sa od začiatku roka do konca októbra 2006 zo Slovenska vyviezlo spolu 114,9 tis. ton tekutého mlieka a smotany, saldo bolo pozitívne 668 mil. Sk. Negatívne saldo zahraničného obchodu s mliekom a mliečnymi výrobkami bolo v roku 2006 tak ako v roku 2005 pri vývoze kyslomliečnych výrobkov (-227 mil. Sk) a pri masle (pokles o 167 mil. Sk). Pozitívne saldo sme dosiahli v obchodovaní so syrmí a tvarohom (1 106 mil. Sk), sušeným mlie-

kom (438 mil. Sk) a srvátkou (175 mil. Sk). V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2005 sa zvýšil dovoz tekutého mlieka a smotany o 68,8 %, cmaru a kyslomliečnych výrobkov o 39,2 %, syrov a tvarohu o 22,2 % a masla o 8 %. Dovoz sušeného mlieka ostal na rovnakej úrovni ako v roku 2005. Export srvátky sa v medziročnom porovnaní zvýšil o 125,6 percenta, export syrov a tvarohu, v roku 2006 poklesol o 57,8 % na 20 784 t.

Očakávaný vývoj v roku 2007

Napriek tomu, že je výroba surového mlieka naďalej obmedzená kvótou, predpokladáme, že by v roku 2007 mohla pri stúpajúcej dojnosti a zvýšení zahraničného dopytu vzrásť. Spracovatelia by mohli nakúpiť viac mlieka ako v roku 2006 a využívať ho aj naďalej vo zvýšenej miere na výrobu syrov, resp. masla. Možno očakávať len mierne zlepšenie domácej spotreby mlieka a mliečnych výrobkov na Slovensku. Na domácom trhu bude aj naďalej pretrvávajúť silná konkurencia medzi veľkými reťazcami a určujúcim kritériom odbytu mliečnych výrobkov budú aj v tomto roku ceny. Napriek poklesu intervenčnej ceny masla v júli 2007 možno v dôsledku celkového vývoja v EÚ očakávať, že sa cena mlieka udrží alebo nastane len jej mierny pokles.

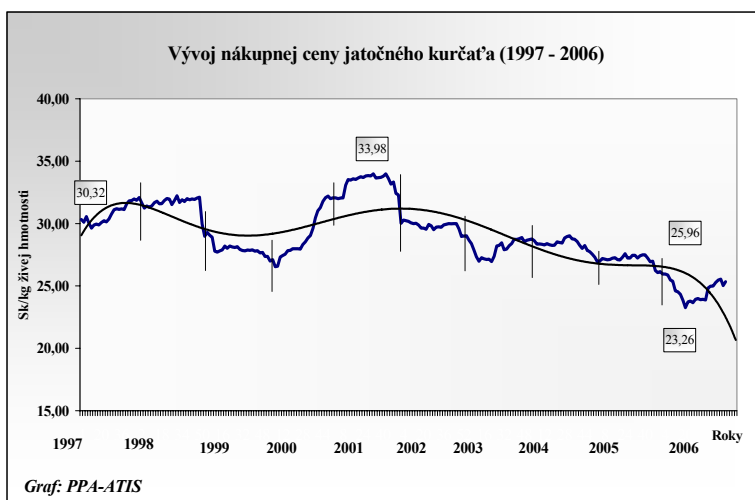
Trh s hydinou v roku 2006

Predaj hydiny medziročne klesol

Turbulencie, ktoré vznikli na trhu s hydinou po vypuknutí vtáčej chrípky utlmili stúpajúci trend predaja jatočnej hydiny. Podľa ŠÚ SR sa v roku 2006 predalo spolu 115 033 ton jatočnej hydiny. Je to o 1,1 % menej ako sa očakávalo a o 0,3 % menej ako sa predalo v roku 2005.

Nákupná cena na historickom minime

Zníženie predaja jatočnej hydiny prirodzene neostalo bez vplyvu na cenovú hladinu. Nákupná cena jatočných kurčiat sa začala vyvíjať dynamickejšie ako v predchádzajúcom roku. Zníženie dopytu na trhu stlačilo nákupnú cenu v 19. týždni na historické minimum (23,12 Sk/kg živej hmotnosti). Obmedzením výroby jatočných kurčiat sa ponuka s dopytom dostali do rovnováhy

a koncom druhého štvrt'roka dopyt po jatočných kurčatách mierne prevýšil ponuku, čo viedlo k zotavovaniu nákupnej ceny. Hoci cenovú hladinu zo začiatku roka už nedosiahla, do konca roka posilnila o 11 % na 25,66 Sk/kg živ. hm.

Vývoj cien kurčiat v celej vertikále predaja

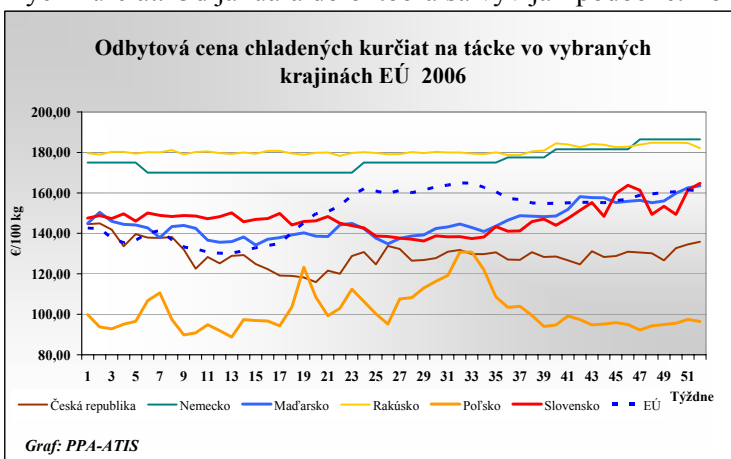
Kvartál	I.			II.			III.			IV.		
Ceny - Rok	2005	2006	06/05 %	2005	2006	06/05 %	2005	2006	05/06 %	2005	2006	06/05 %
Nákupná	27,10	25,61	-5,5	27,28	23,87	-12,5	27,37	24,12	-11,9	26,76	25,19	-5,9
Odbytová	57,46	51,28	-10,8	52,64	49,94	-5,1	54,16	51,08	-5,7	54,67	52,21	-4,5
Spotrebiteľská	69,70	68,11	-2,3	68,6	63,66	-7,2	71,70	63,56	-11,4	73,10	65,78	-10,0

Zdroj: ŠÚ SR, PPA-ATIS,

Pozn.: Nákupná cena za kg/živ. hm., Odbytová cena za kg bez DPH, Spotrebiteľská cena za kg s DPH,

Odbytové ceny nižšie ako vlani

Odbytová cena kurčat'a mrazeného bez drobov triedy kvality A nekopírovala nákupnú cenu jatočných kurčiat. Od januára do októbra sa vyvíjali podobne. Po dosiahnutí najnižšej úrovne v máji (49,26 Sk/kg), nasledovalo obdobie posilňovania, ktoré trvalo len do októbra, keď odbytová cena dosiahla najvyššiu úroveň 52,64 Sk/kg. Odbytová cena chladených kurčiat však citlivejšie reagovala na aktuálnu situáciu na trhu. Oslabovala sa až do polovice augusta (51,53 Sk/kg). Od dna sa odrazila v 34. týždni a následné zotavovanie trvalo do prvej polovice novembra (46. týždeň). Po dosiahnutí maximálnej cenovej úrovne 58,74 Sk/kg v predvianočnom období prechodne klesla, ale v druhej polovici decembra

sa opäť posilnila. Odbytové ceny všetkých sledovaných hydínových kusov a drobov sa medziročne znížili od -0,3 % do -20,3 %.

Ceny kurčiat na trhoch krajín EÚ

Ceny kurčiat viac či menej oslabili takmer na všetkých trhoch krajín EÚ. Priemerná odbytová cena našich chladených kurčiat bez drobov na tácke (146,99 €/100 kg) bola v roku 2006 - o 2,7 % nižšia ako priemer EÚ (150,40 €/100 kg). Na trhoch našich okolitých susedov však boli ceny kurčiat ešte nižšie. V ČR spracovatelia

predávali chladené pitvané kurčatá v priemere za 129,48 €/100 kg. V Poľsku dokonca 100 kg chladených kurčiat stálo 101,69 €. Nižšie ceny boli aj v Maďarsku (145,38 €/100 kg), Holandsku (140,49 €/100 kg), Litve (130,69 €/100 kg), Veľkej Británii (136,71 €/100 kg) a Lotyšsku (142,01 €/100 kg).

Spotrebiteľská cena

V priebehu celého roka spotrebiteľia na domácom trhu kupovali kurča pitvané bez drobov lacnejšie ako v roku 2005. V prvom polroku 2006, keď ponuka prevyšovala dopyt na trhu, spotrebiteľská cena sa oslabovala. Z januára do júla klesla

spotrebiteľská cena kurčatá pitvaného z 70,38 Sk/kg na 62,98 Sk/kg. Podľa ŠÚSR bola v roku 2006 priemerná spotrebiteľská cena kurčatá bez drobov o 5,6 % nižšia ako v roku 2005 a o 7,7 % nižšia oproti roku 2004.

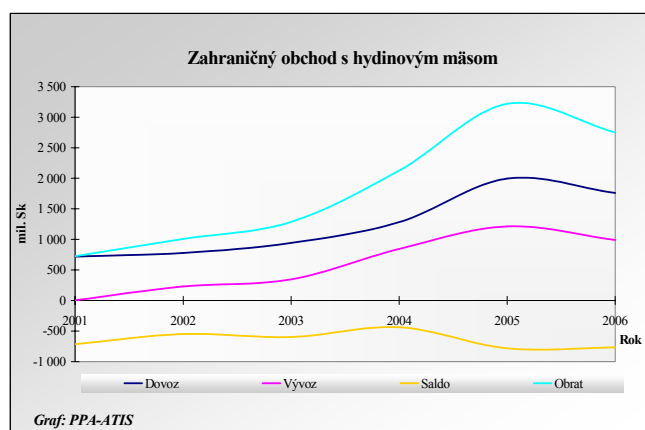
Spotrebiteľská cena pitvaného kurčatá bez drobov

Sk/kg bez DPH

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priemer
2004	73,17	71,8	71,05	69,29	68,72	67,88	69,56	71,54	72,24	71,98	71,54	71,54	70,86
2005	70,44	69,64	68,97	68,4	68,49	68,96	70,44	69,64	68,97	68,4	68,49	68,96	69,15
2006	70,38	68,14	65,82	64,53	63,46	63,00	62,98	63,73	63,97	65,43	66,02	65,9	65,28

Zdroj: ŠÚSR

Zahraničný obchod

Obrat zahraničného obchodu sa za 10 mesiacov znížil oproti roku 2005 o 12 %. Do konca októbra 2006 deficit obchodnej bilancie zahraničného obchodu so živou hydinou a hydinným mäsom dosiahol 486,7 mil. Sk. Do októbra sme vyviezli živú hydinu v celkovej hodnote 539,3 mil. Sk, čo bolo o 5,9 % menej ako za to isté obdobie v roku 2005. Dovozy živej hydiny bol tiež nižší, a to o 6,4 %. Utlmil sa aj obchod s hydinným mäsom. Vo finančnom vyjadrení sme vyviezli o 18,2 % a doviezli o 11,8 % menej mäsa ako za desať mesiacov v roku 2005.

Zahraničný obchod so živou hydinou a hydinným mäsom

	Vývoz v tis. Sk celkom		%	Dovoz v tis. Sk celkom		%	Saldo v tis. Sk		%
	2005	2006		2005	2006		2005	2006	
0105	572 883,9	539 255,0	-5,9	473 477,7	442 973,1	-6,4	99 406,2	96 281,9	-3,1
0207	1 070 118,3	874 961,7	-18,2	1 653 749,6	1 457 974,3	-11,8	-583 631,3	-583 012,6	-0,1
Spolu	1 643 002,2	1 414 216,7	-13,9	2 127 227,3	1 900 947,4	-10,6	-484 225,2	-486 730,8	0,5

Zdroj: Colná štatistika

Očakávaný vývoj v roku 2007

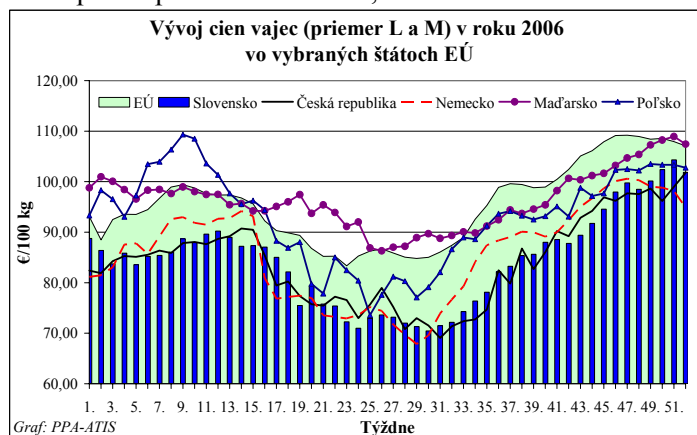
V súvislosti s rizikom spojeným s objavením vtáčej chrípky ťažko odhadnúť, ako sa bude trh s hydinou ďalej vyvíjať. Je však pravdepodobné, že spotrebiteľia už nebudú reagovať na novú nákazu medzi divokožijúcim vtáctvom tak citlivo ako v minulosti. Spotreba by sa mohla ďalej zotavovať a ceny posilňovať.

V EÚ sa v roku 2007 očakáva čiastočné obnovenie produkcie a spotreby brojlerov. Po znížení v roku 2006 sa očakáva v roku 2007 zvýšenie svetového exportu brojlerového mäsa o 4 % na 6,7 mil. ton.

Trh s vajcami v roku 2006

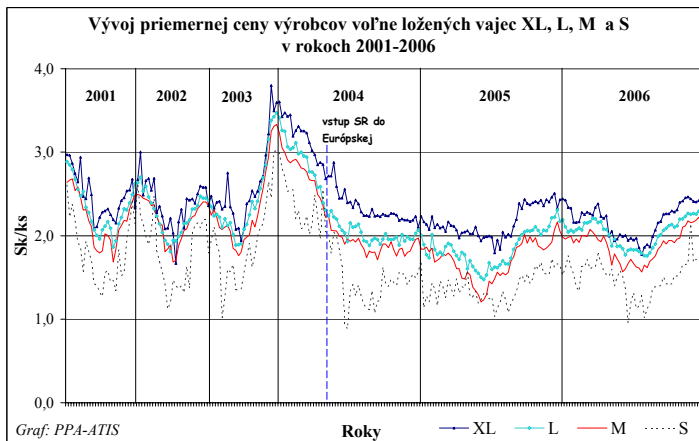
Obnovil sa sezónny vývoj cien vajec

V roku 2006 sa vývoj cien výrobcov vajec vrátil k svojej sezónnosti, avšak rozdiel medzi maximálnymi a minimálnymi priemerými cenami vajec v jednotlivých hmotnostných skupinách nebol taký výrazný ako v období pred vstupom SR do Európskej únie. Na celkovom predaji vajec mali väčší podiel voľne ložené vajcia (67,8 %), podiel balených vajec (v 6, 10 a 30 kusových baleniach) sa však oproti roku 2005 mierne zvýšil, a to na 32,2 % (v roku 2005 to bolo 30,7 %). V minulom roku sa na celkovej produkcii najviac podieľali voľne ložené vajcia hmotnostnej skupiny L (30,7 %), za nimi nasledovali vajcia M voľne ložené (29,5 %), balené v 30 kusových baleniach (15,4 percenta) a v 10 kusových baleniach (6,2 %). Spolu ich podiel predstavoval až 81,8 %.

Priemerné odbytové ceny vajec mali v prvom polroku 2006 klesajúci charakter, pričom v období na prelome júla a augusta dosiahli najnižšie hodnoty. Koncom leta sa už začali zotavovať a svoj stúpajúci charakter si zachovali do konca novembra. Ceny výrobcov voľne ložených vajec sa oproti

roku 2005 zvýšili v priemere o 8,1 %, ceny balených o 2,5 %. Napriek tomuto zvýšeniu nedo-

siahli úroveň z roku 2004. Medziročný pokles sme zaznamenali iba pri vajciach balených po 6 (L) a 10 (L a M) kusov.

Triedené voľne ložené vajcia hmotnostnej skupiny XL (2,19 Sk/ks) sa v roku 2006 predávali o 1,4 % drahšie ako v predchádzajúcom roku. Viac než 10 % nárast priemernej ročnej ceny bol pri voľne ložených vajciach L (11,4 %), M (10,5 %) a S (10,3 %), ktoré výrobcovia v roku 2006 predávali v priemere za 2,05 Sk/ks, 1,89 Sk/ks a 1,50 Sk/ks. Medziročne najviac stúpila cena balených vajec L v 30 kusových baleniach (17,4 percenta). Aj cena voľných netriedených vajec (1,59 Sk/ks) sa v roku 2006 zotavila (6,7 %).

V SR boli ceny vajec (priemer L a M) počas celého roka pod úrovňou priemeru v EÚ-25, kopírovali však jej vývoj, občas s týždňovým oneskorením. Celkovo boli ceny vajec v SR o 11,4 % nižšie oproti priemeru EÚ-25 v roku 2006.

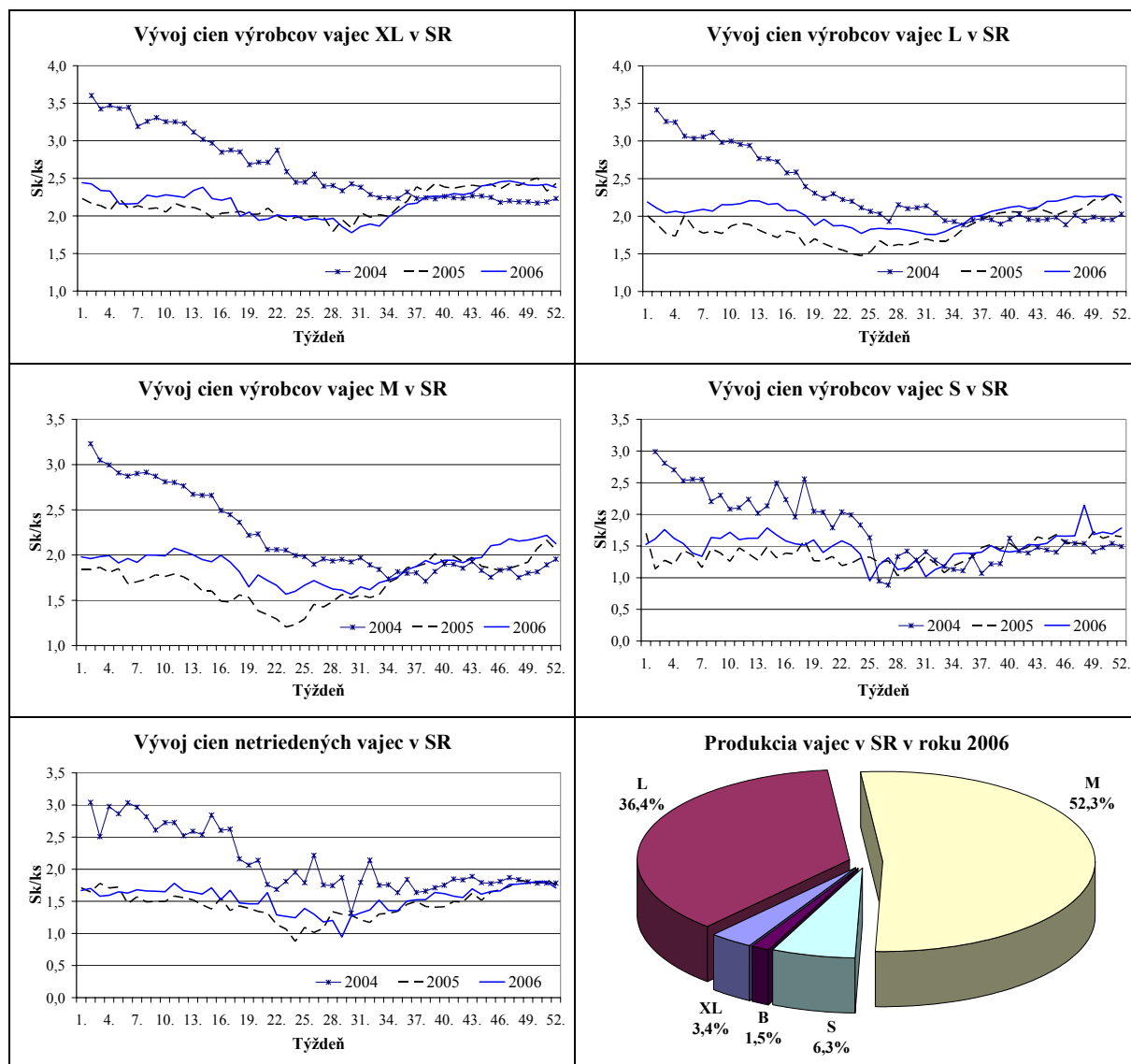
Bilancia zahraničného obchodu

V zahraničnom obchode s vajcami dosiahlo Slovensko v roku 2006 za prvých desať mesiacov kladné saldo v hodnote 66,2 mil. Sk, čo je oproti rovnakému obdobiu roka 2005 o 25,5 % menej. Vývoz predstavoval v tomto období 348,4 mil. Sk, čo bolo síce viac ako počas desiatich mesiacov 2005 (o 23,4 %), objem dovozov sa však zvýšil ešte výraznejšie (o 45,9 %). Hlavnými exportnými destináciami pre Slovensko boli v roku 2006 Maďarsko, Česká republika, Nemecko a Poľsko. Do-

vozy do SR prúdili najmä z Poľska, jeho podiel na celkovom dovoze vajec od januára do októbra 2006 predstavuje až 54,7 %. Násadových vajec sa najviac doviezlo z ČR. Na celkovom objeme dovozov vajec sa násadové vajcia podieľali 25,6 %, na vývoze to bolo 11,6 %.

Záporné saldo zahraničného obchodu s vajecnými hmotami sa za obdobie desiatich mesiacov 2006 oproti porovnateľnému obdobiu 2005 prehlbilo viac než dvojnásobne na 61,1 mil. Sk.

Vývoj cien producentov vajec podľa hmotnostných skupín

Grafy: PPA – ATIS

Vývoj spotrebiteľských cien

Podľa údajov ŠÚ SR priemerné spotrebiteľské ceny čerstvých slepačích vajec sa počas celého roka 2006 držali nad úrovňou predchádzajúceho roka, pričom oscilovali okolo hodnoty 3,- Sk/ks a kopírovali vývoj cien výrobcov. V januári bola spotrebiteľská cena vajec 3,08 Sk/ks, čo bol oproti predchádzajúcemu mesiacu nárast o 1,3 %. Aj keď v marci a apríli ešte o niečo vzrástla, celkovo mala

v prvom polroku klesajúci trend. Ako uvádza ŠÚ SR spotrebiteľská cena slepačích vajec bola najnižšia v letných prázdninových mesiacoch (v júli 2,84 Sk/ks a v auguste 2,87 Sk/ks), kedy sa jej pokles zastavil a v ďalšom období začala opäť stúpať. V posledných dvoch mesiacoch už dosiahla najvyššie hodnoty za celý rok 2006 a zároveň bola vyššia než v rovnakom období rokov 2005 aj 2004.

Očakávaný vývoj v roku 2007

V nasledujúcom roku sa neočakávajú výrazné zmeny v charaktere vývoja cien vajec. Predpokladá sa, že si naďalej zachovajú svoj sezónny trend. Pokračujúci nárast cien krmív pre hydinu môže však vyvolať tlak na zvyšovanie cien vajec, čo sa prejavilo už koncom roka 2006.

Trh so zemiakmi v roku 2006

„(Ne)katastrofálny“ rok 2006

Pestovatelia zemiakov v celej EÚ boli v roku 2006 prekvapení dlhotrvajúcimi júlovými horúčavami a suchom. Augustové zrážky a ochladenie síce situáciu zlepšili, ale napriek tomu bola úroda zemiakov v EÚ-25 v roku 2006 veľmi slabá a oproti roku 2005 sa ich v celej EÚ urodilo o 6 miliónov ton menej. Pre sloven-

ských zemiakárov však rok 2006 katastrofálny nebol. Podľa Štatistického úradu SR sa v roku 2006 na Slovensku dopestovalo porovnateľné množstvo zemiakov ako v roku 2005. Ich odbyt ako aj realizačné ceny však boli pre domácich producentov oveľa priaznivejšie.

Ďalší pokles pestovateľských plôch zemiakov

Pestovateľské plochy skorých konzumných zemiakov sa na Slovensku podľa ŠÚ SR znížili z 1 500 ha v roku 2005 na 1 363 ha v roku 2006, čo bol medziročný pokles o 9,1 %. Pri neskorých zemiakoch sa v roku 2006 pestovateľské plochy medziročne znížili o 2,5 % (z 16 776 ha na 16 358 ha). Hlavnou príčinou tohto poklesu bol výpadok tržieb z predaja konzumných

zemiakov v rokoch 2004 a 2005, ktorý bol spôsobený prudkým prepadom cien zemiakov v celej marketingovej vertikále. Pri priemer- ných hektárových úrodách 15,46 t/ha pri sko- rých a 19,03 t/ha pri neskorých konzumných zemiakoch sa na Slovensku v roku 2006 vypes- tovalo 332 377 t konzumných zemiakov, čo je o 46 240 t (+16,2 %) viac ako v roku 2005.

V roku 2006 sa očakáva opäť mierny pokles spotreby zemiakov

Podľa ŠÚ SR bola v roku 1993 spotreba zemiakov v SR na jedného obyvateľa za rok ešte 89,0 kg. Pre nasledujúce roky bol charakte- ristický klesajúci trend. Ich spotreba už nikdy nedosiahla hodnoty odporúčané odborníkmi na zdravú výživu, ktorí sa zhodujú na optimálnej spotrebe zemiakov na jedného obyvateľa na minimálnej úrovni okolo 81 kg skonzumova- ných zemiakov za rok. Ešte výraznejší pokles bol zaznamenaný pri spotrebe skorých konzum- ných zemiakov, keď v roku 1993 bola 13,2 kg/osobu za rok a o desať rokov neskôr to bolo iba 4,9 kg (pokles takmer o 63 %). Príčinou po- klesu sú najmä meniace sa stravovacie návyky. Zemiaky sa nahrádzali alternatívnymi príloha- mi ako sú napr. cestoviny, ryža a pod. V roku 2006 sa očakáva opäť mierny pokles spotreby zemiakov. Celková ročná spotreba konzum- ných zemiakov pravdepodobne dosiahne veľmi

nízkou úroveň necelých 318 tis. ton, čo je v prepočte na jedného obyvateľa približne 59 kg. V súčasnosti u nás pokračuje odklon od konzumácie „čerstvých“ zemiakov a nárast ob- ľuby polotovarov a najmä zušľachtených ze- miakových výrobkov, čo sa dalo pozorovať v ekonomicky rozvinutejších krajinách EÚ-15 už od 80. rokov minulého storočia. U nás je však podiel zušľachtených výrobkov na celko- vej spotrebe zemiakov len asi 10 %, kým na- príklad v Nemecku je tento podiel až 50 %. Celková ročná spotreba neskorých konzumných zemiakov bola v posledných rokoch na Slove- nsku len málo ovplyvnená ich spotrebiteľskými cenami a klesala aj v rokoch, keď bola situácia na trhu z pohľadu spotrebiteľa mimoriadne priaznivá. Prudký rast cien zemiakov v roku 2006 však pravdepodobne predsa len spôsobil pokles spotreby.

Vývoj spotreby konzumných zemiakov v SR

Spotreba	Rok					Vývoj v %	
	2002	2003	2004	2005*	2006**	2006/05	2006/02
v kg/obyvateľa a rok	74,8	66,3	64,2	60,1	59,0	-1,8	-21,1
v tonách	402 131	356 857	345 642	323 532	317 962	-1,7	-20,9

Zdroj: ŠÚ SR

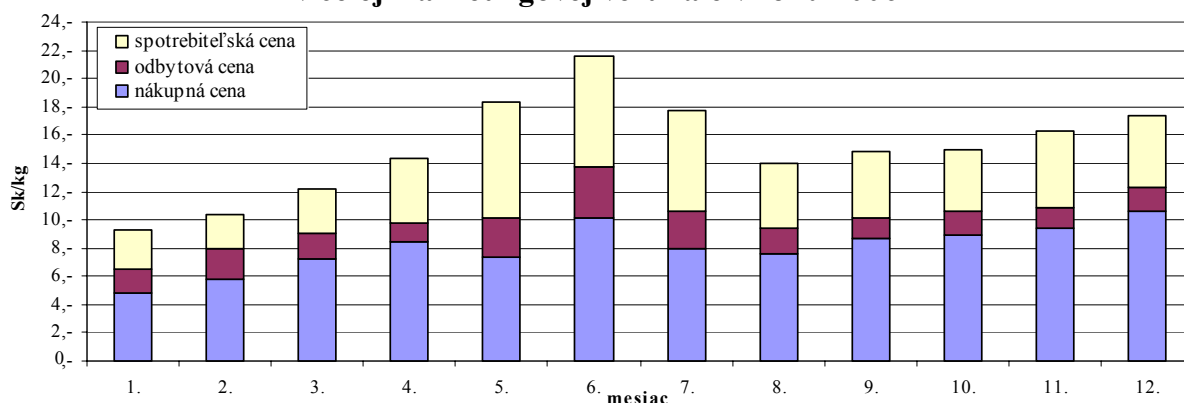
* predbežný údaj, **odhad PPA-ATIS

Cena zemiakov v roku 2006 lámala rekordy

Sezóna 2005/06 dopadla najmä pre menších pestovateľov bez možnosti kvalitného zimného uskladnenia zemiakov opäť veľmi zle, čo malo výrazný vplyv na ich rozhodovanie o ďalšom pestovaní aj v roku 2006. Na rozdiel od výnimočnej situácie v predchádzajúcich dvoch rokoch, keď cena zemiakov v prvých piatich mesiacoch takmer vôbec nerástla (v roku 2004 kvôli očakávanému vstupu do EÚ dokonca klesala) sa ceny v roku 2006 z pohľadu pestovateľov vyvíjali priaznivo. Od začiatku januára do konca apríla sa priemerná nákupná cena neskorých konzumných zemiakov z jesennej úrody roku 2005 postupne zvyšovala a v apríli už bola o 140,7 % vyššia ako v rovnakom období predchádzajúceho roka. Na začiatku júla, keď na južnom a juhozápadnom Slovensku vrcholil zber skorých konzumných zemiakov sa ich

priemerné ceny pohybovali na úrovni okolo 9,65 Sk/kg, čo bol medziročný cenový nárast 68,1 %. Po skončení obdobia prémieových cien skorých konzumných zemiakov na začiatku letných prázdnin dopyt po zemiakoch tradične poklesol. Prázdninový pokles ich cien však netrval tak dlho a ani nebol taký prudký ako v minulých rokoch. Ceny konzumných zemiakov začali aj vplyvom informácií o katastrofálnom letnom počasi v celej EÚ rásť v roku 2006 už v druhom augustovom týždni. Ich rast sa spomalil iba počas jesenného zberu a pokračoval až do začiatku roka 2007. Na konci roka 2006 tak nákupná cena neskorých konzumných zemiakov dosiahla rekordnú priemernú decembrovú úroveň 10,66 Sk/kg, čím sa oproti roku 2005 medziročne zvýšila až o 134,8 %.

**Vývoj cien konzumných zemiakov
v celej marketingovej vertikále v roku 2006**

Zdroj: NC a OC (bez DPH)-PPA ATIS, SC (s DPH)-ŠÚ SR

Graf: PPA ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2007

Na slovenskom trhu so zemiakmi očakávame na začiatku roka 2007 pokračovanie trendu z konca minulého roka. Rast nákupných cien (NC) zemiakov by mal trvať až do konca hospodárskeho roka 2006/07. V prvej polovici roka 2007 možno v celej EÚ očakávať všeobecný nedostatok zemiakov. S výnimkou niektorých štátov bude zemiakov z európskej úrody roku 2006 na trhu menej ako zvyčajne a situáciu výraznejšie nemôžu zlepšiť ani doteraz nakontrahované mierne zvýšené dovozy zemiakov z krajín okolo Stredozemného mora. Po teplom počasi v prvej polovici zimy môže ďalší vývoj teplôt výrazne zamiešať karty aj pre marketingový rok 2007/08, ktorý bude určite ovplyvnený aj slabou úrodou zemiakov v roku 2006, poklesom množiteľských plôch zemiakov v SR, menším množstvom a najmä vyššou cenou sadbových zemiakov v EÚ aj na Slovensku. Ceny konzumných zemiakov na jar je vzhľadom na rozmanitosť a premenlivosť faktorov obtiažne predpovedať, napriek tomu sa pravdepodobne priemerná NC neskorých konzumných zemiakov bude až do vyčerpania skladových zásob pohybovať v intervale od 12,- do 17,- Sk/kg. Za predpokladu, že sa nezopakuje minuloročná katastrofálna neúroda zemiakov v Európe, môžeme na jeseň a koncom roka čakať výrazne nižšie ceny zemiakov ako v roku 2006. Odhadovaný medziročný pokles nákupných cien by v tom prípade bol asi 30 až 40 %. Scenár poklesu cien je však len jedným z odhadov možného vývoja, ktorý sa nám zdá najpravdepodobnejší na základe nášho doterajšieho sledovania a analýzy trhu.

Trh s vínom v roku 2006

Podľa predbežných údajov Štatistického úradu SR sa v roku 2006 na 12 334 ha vinohradov vyprodukovalo celkovo 59,9 tis. ton hrozna pri priemernej úrode 4,85 t/ha. V porovnaní s rokom 2005 bola produkcia napriek poklesu zberových plôch o 796 ha vyššia o 10,7 % vďaka nárastu priemernej úrody.

V roku 2006 pokračoval masívny nápor importovaných vín nielen najlacnejšej kategórie stolových vín, ktoré sa v najväčšom objeme predávajú v obchodných reťazcoch, ale aj drahších akostných vín. Odbytové možnosti domácich

vinárov sa opäť zhoršili, pretože zo zahraničia (prevažne Taliansko, Maďarsko, Španielsko a Česká republika) sa podľa predbežných odhadov doviezla viac ako polovica domácej spotreby vína. Od vstupu do EÚ sa import zvýšil viac ako dvojnásobne.

Priemerné odbytové ceny **sudových akostných vín** v porovnaní s rokom 2005 prudko padli, veľa menších vinárstiev s horšími odbytovými možnosťami bolo prinútených predávať veľké objemy vín za nízke ceny v snahe zbaviť sa nepredajných zásob.

Bilancia zdrojov a spotreby vína v SR

tis. hl

Ukazovateľ	Hospodársky rok		
	2003-04	2004-05	2005-06
Zásoby k 1. 8.	344	568	**491
Dovoz vína, muštov a šťavy	128	226	355
Produkcia vína z domácej suroviny	515	409	302
Celkové zdroje	987	1 203	1 148
Domáca spotreba vína	583	554	*523
Vývoz vína a muštov	72	99	115
Spracovanie a straty	-	57	99
Celkové použitie	655	710	737
Zásoby k 31. 7.	332	**493	**410

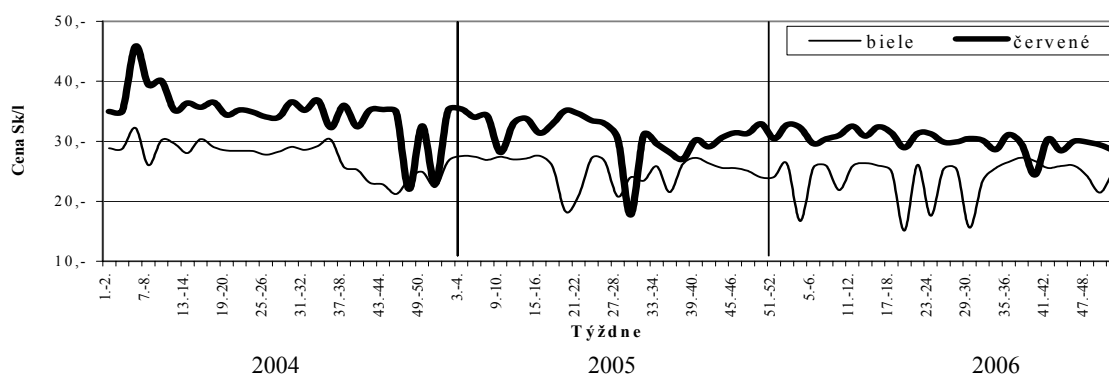
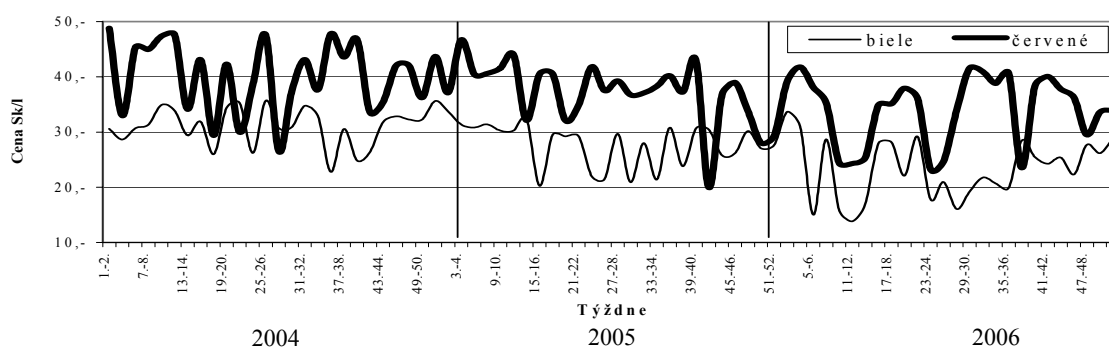
Zdroj: VÚEPP, ŠÚ SR, Radela s.r.o., ÚKSÚP, Pozn.: * predbežný údaj, ** zásoby z údajov ÚKSÚP

Odbytové ceny vína v SR

Sk/l bez DPH, spotrebnej dane a dopravy

Druh vína	Odbytové ceny vína			Vývoj		Predané množstvo (hl)*		
				2006/05	2006/04			
	2004	2005	2006	(%)	(%)	2004	2005	2006
Stolové biele – fľašové	33,87	33,65	33,75	0,3	-0,4	49 368	43 705	41 335
– Tetrapack	22,94	21,62	25,52	18,0	11,2	15 441	19 393	13 992
– sudové	26,78	23,62	21,81	-7,7	-18,6	7 889	10 493	8 501
Stolové červené – fľašové	39,41	37,85	37,55	-0,8	-4,7	39 642	43 548	44 323
– Tetrapack	25,46	22,80	27,49	20,6	8,0	8 256	11 058	8 564
– sudové	35,63	28,12	28,80	2,4	-19,2	5 510	5 892	8 681
Akostné biele spolu fľašové	50,30	46,67	51,54	10,4	2,5	31 076	38 170	33 413
z toho Veltlínske zelené	46,89	38,86	46,50	19,7	-0,8	6 910	11 142	6 452
Rizling vlašský	43,29	43,27	47,11	8,9	8,8	7 113	10 342	7 093
Akostné biele spolu sudové	27,22	24,68	20,42	-17,3	-25,0	9 146	9 179	17 881
z toho Veltlínske zelené	30,55	24,54	18,76	-23,6	-38,6	925	2 459	5 145
Rizling vlašský	32,73	30,70	20,15	-34,4	-38,4	1 347	1 553	4 288
Akostné červené spolu fľašové	54,68	54,24	59,56	9,8	8,9	18 415	22 479	21 468
z toho Frankovka modrá	49,48	50,03	53,32	6,6	7,8	11 222	11 208	12 720
Svätovavrinské	55,06	51,81	57,19	10,4	3,9	5 372	8 578	5 035
Akostné červené spolu sudové	29,40	30,90	26,41	-14,5	-10,2	4 183	1 799	4 283
z toho Frankovka modrá	28,07	35,16	26,24	-25,4	-6,5	3 272	630	3 614
Svätovavrinské	29,63	20,14	27,59	37,0	-6,9	439	210	275
Víno s prívlastkom	201,29	193,42	178,60	-7,7	-11,3	665	1 195	2 254
Šumivé víno	82,05	75,48	81,00	7,3	-1,3	2 290	2 048	2 179

Zdroj: PPA – ATIS, pozn.: * predané množstvo vína z hlásení od respondentov PPA–ATIS

Odbytové ceny stolového vína sudového v SR

Odbytové ceny akostného vína sudového v SR

Grafy: PPA – ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2007

Na trhu s vínom sa bude naďalej prejavovať negatívny vplyv vysokých dovozov vína. Domáci producenti budú musieť ďalej hľadať možnosti na rozšírenie odbytu aj mimo Českej republiky. Európska komisia má v pláne zreformovať trh s vínom, ale dotovaná likvidácia pôvodne ohlásených 400 tis. ha narazila na odpor už aj z radov europoslancov. Medzi ďalšie problematické oblasti, ktoré sa budú riešiť, patrí aj dosladzovanie muštu repným cukrom a osud krízovej destilácie prebytkov vína. Pestovatelia viniča budú mať v tomto roku vyššie náklady na ošetrovanie viníc, pretože neobvyklé teplé počasie v mesiacoch november až február pravdepodobne spôsobí vyšší výskyt škodlivých činiteľov.

Vydavateľ:	Pôdohospodárska platobná agentúra – ATIS, Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava 1	
Redakcia:	Ing. Ladislav Hána	tel. 02/58 24 32 63, e-mail: Ladislav.Hana@apa.sk
ISBN 978-80-969638-6-7		
© PPA – ATIS		
Všetky trhové informácie sú spracované s najväčšou starostlivosťou. Rozmnožovanie a využívanie informácií je možné len po písomnej dohode s PPA – ATIS s uvedením zdroja.		
Informácie obsiahnuté v tomto materiáli sa zakladajú na informačných zdrojoch, o ktorých sme presvedčení, že sú hodnotovné. PPA – ATIS nezodpovedá za správnosť a úplnosť uvádzaných informácií, ako aj nezodpovedá za žiadne škody vzniknuté na základe využívania informácií obsiahnutých v tomto materiáli.		
Autori jednotlivých častí:		
Obilniny:	Ing. A. Omelková	tel.: 02/58 24 32 64, e-mail: Anna.Omelkova@apa.sk
Hovädzí dobytok:	Ing. V. Gvozdiak	tel.: 02/58 24 32 62, e-mail: Vasil.Gvozdiak@apa.sk
Ošipané, ovce:	Ing. J. Hybská	tel.: 02/58 24 32 62, e-mail: Jana.Hybska@apa.sk
Mlieko a mliečne výrobky:	Ing. K. Prachárová	tel.: 02/58 24 33 52, e-mail: Katarina.Pracharova@apa.sk
	Ing. Tesfu Weldeesenbet, PhD.	tel.: 02/58 24 33 52, e-mail: Tesfu.Weldeesenbet@apa.sk
Hydina a vajcia:	RNDr. M. Vašková, CSc.	tel.: 02/58 24 33 51, e-mail: Marta.Vaskova@apa.sk
	Ing. K. Kočanová	tel.: 02/58 24 33 51, e-mail: Katarina.Kocanova@apa.sk
Zelenina, ovocie:	Ing. D. Kučová	tel.: 02/58 24 33 50, e-mail: Daniela.Kucova@apa.sk
Zemiaky:	Ing. J. Horal	tel.: 02/58 24 32 64, e-mail: Juraj.Horal@apa.sk
Víno:	Ing. D. Bara	tel.: 02/58 24 32 69, e-mail: Dalibor.Bara@apa.sk